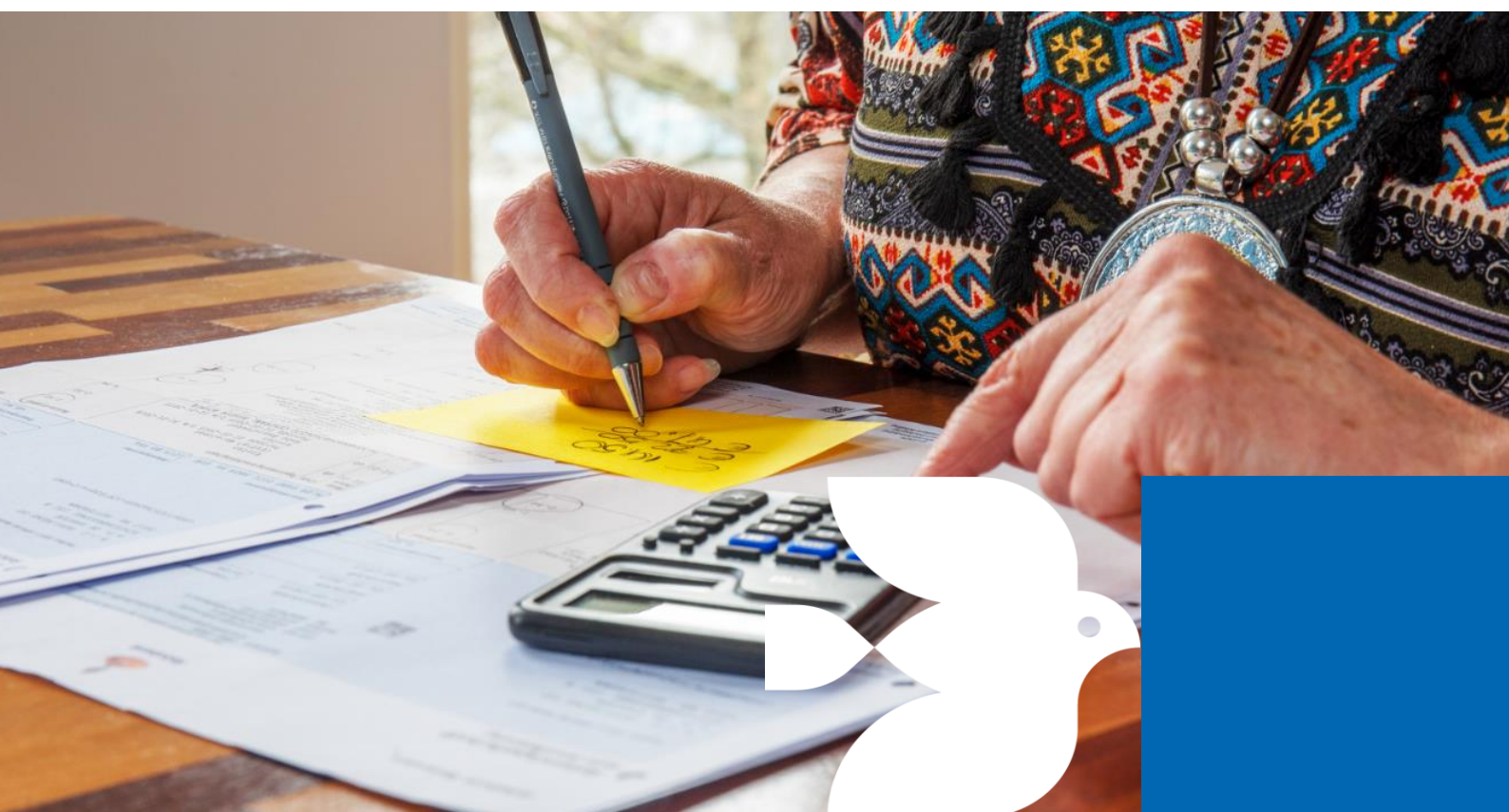
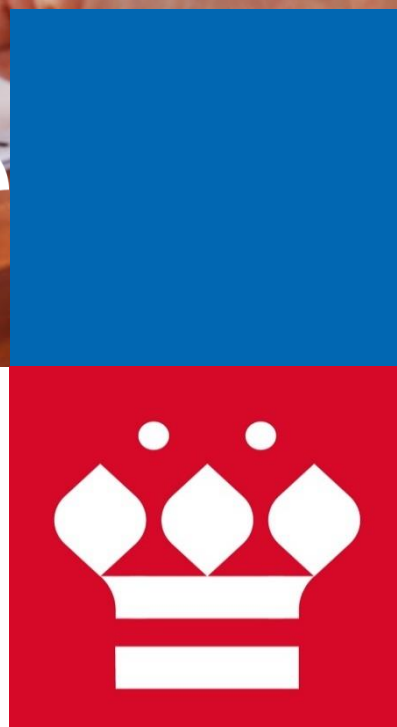

GEMEENTE
**Hardinxveld-
Giessendam**

Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 - 2028

Voorwoord

Financiële zorgen kunnen iedereen treffen. Een onverwacht ontslag, een scheiding, ziekte of andere ingrijpende gebeurtenissen kunnen ervoor zorgen dat inwoners moeite krijgen om hun rekeningen te betalen. Wat vaak begint met één onbetaalde rekening, kan zich razendsnel ontwikkelen tot een problematische schuldsituatie.

In Hardinxveld-Giessendam kennen we een sterke gemeenschap waar mensen naar elkaar omkijken. Familie, vrienden, kerken en maatschappelijke organisaties vormen een belangrijk vangnet voor inwoners die het financieel moeilijk hebben. Toch zien we dat ongeveer 430 huishoudens in onze gemeente kampen met problematische schulden. Achter elk van deze cijfers gaat een persoonlijk verhaal schuil van mensen die vastlopen in geldzorgen.

Met dit beleidsplan zetten we in op het voorkomen en oplossen van schulden. We doen dit niet alleen. In nauwe samenwerking met de GR Sociaal en onze maatschappelijke partners werken we aan een aanpak waarbij preventie, vroegsignalering, schuldhulpverlening en nazorg hand in hand gaan. Want hoe eerder we erbij zijn, hoe beter we kunnen helpen.

Schulden raken niet alleen de portemonnee, maar hebben impact op alle aspecten van het leven. Ze veroorzaken stress, kunnen leiden tot gezondheidsproblemen en beïnvloeden de toekomstkansen van kinderen. Het is daarmee ook een breder maatschappelijk probleem. Daarom is het cruciaal dat we inwoners met geldzorgen snel en effectief ondersteunen. Met dit beleidsplan geven we hier concrete invulling aan.

We nodigen u uit om kennis te nemen van onze plannen en ambities voor de komende jaren. Samen zorgen we ervoor dat inwoners met financiële problemen er niet alleen voor staan en voorkomen we grotere maatschappelijke impact.

Christa Hendriksen

*Wethouder Sociaal Domein
Hardinxveld-Giessendam*

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inleiding	4
2. Schuldhelpverlening, een korte uitleg	6
3. Landelijke ontwikkelingen	7
4. Preventie	8
4.1 Wat doen we al?	8
4.2 Wat streven we na voor de komende vier jaar?	9
4.3 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?	9
4.4 Inzet en bereik GR Sociaal	11
5. Wettelijke vroegsignalering	13
5.1 Wat doen we al?	13
5.2 Wat streven we na voor de komende vier jaar?	13
5.3 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?	13
5.4 Inzet en bereik GR Sociaal	14
6. Curatie	16
6.1 Uitvoering en proces	16
6.2 Wat hebben we bereikt (terugblik naar de afgelopen 4 jaar)?	16
6.3 Wat streven we na voor de komende vier jaar?	18
6.4 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?	18
7. Nazorg	21
7.2 Wat doen we al?	21
7.3 Wat streven we na voor de komende vier jaar?	21
7.4 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?	22
8. Financiering, monitoring en evaluatie	23
8.1 Financiering	23
8.2 Monitoring en evaluatie	23
Bijlage 1 Regionale raadsavond 26 juni 2024	24
Bijlage 2 Het wettelijk kader en stelsel van schuldhelpverlening	25
Bijlage 3 Fasen van schuldhelpverlening	27
Bijlage 4 Kwaliteitseisen, juridische aspecten en wachttijden (curatie)	30
Bijlage 5 Totaaloverzicht van alle indicatoren	31

1. Inleiding

Schulden kunnen iedereen overkomen. Schulden zijn alle openstaande rekeningen of leningen die (nog) niet zijn terugbetaald. Veranderingen in iemands inkomen, bijvoorbeeld door ontslag, ziekte, pensioen of gezinsuitbreiding, kunnen leiden tot financiële problemen. Wat vaak begint met een enkele onbetaalde rekening, kan zich snel ontwikkelen tot problematische schulden met ernstige gevolgen. We spreken over problematische schulden wanneer te voorzien is dat iemand de schuld(en) niet zal kunnen (blijven) afbetalen of is gestopt met afbetalen¹.

Schulden raken niet alleen de portemonnee, maar beïnvloeden ook het welzijn, de gezondheid en de toekomstkansen van inwoners, evenals die van hun kinderen. Financiële zorgen leiden tot stress en bestaansonzekerheid, waardoor inwoners vast komen te zitten in een vicieuze cirkel van overleven in plaats van echt te leven. Het taboe rondom schulden maakt het extra moeilijk om hulp te vragen, terwijl tijdige ondersteuning essentieel is om escalatie te voorkomen.

De oorzaken van schulden zijn vaak divers en complex. Naast financiële problemen spelen vaak ook psychische klachten, verslavingen of grote veranderingen in iemands leven een rol. Het voorkomen van schulden vraagt om een gezamenlijke aanpak, waarin samenwerking tussen verschillende partners centraal staat. De bestaanszekerheid van veel inwoners komt steeds meer onder druk te staan, waardoor ze moeite hebben om rond te komen. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van de samenleving toe, waardoor steeds meer inwoners moeite hebben om mee te komen.

Onderzoek toont aan dat de maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek worden geschat op meer dan 8,5 miljard euro.² Deze kosten ontstaan onder andere door hogere zorgkosten en verminderde arbeidsproductiviteit van inwoners met schulden. Daarentegen blijkt uit onderzoek dat elke euro die wordt geïnvesteerd in schuldhulpverlening de maatschappij tot twee euro oplevert.³ Schuldhulpverlening omvat dan ook alle activiteiten die gericht zijn op het voorkomen en oplossen van (problematische) schulden. Het is daarom van groot belang om niet alleen te investeren in de ondersteuning van inwoners met schulden, maar ook in het voorkomen van financiële problemen.

Wettelijke taak

Op grond van artikel 2 van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) is de gemeente Hardinxveld-Giessendam verplicht om eens per vier jaar een beleidsplan vast te stellen dat richting geeft aan de schuldhulpverlening voor onze inwoners. De gemeenteraad heeft tot taak het plan vast te stellen en het college van burgemeester en wethouders (hierna: college) is verantwoordelijk voor de uitvoering, voor zover deze taken niet gedelegeerd zijn aan bijvoorbeeld een Gemeenschappelijke Regeling.

Schuldhulpverlening bestaat uit de volgende onderdelen:

- **Preventie:** voorkomen van schulden en/of financiële problemen.
- **(Wettelijke) vroegsignalering:** vroegtijdig signaleren van betalingsachterstanden en het aanbieden van hulp.
- **Curatie:** beheersbaar maken (stabiliteit) en/of het oplossen van problematische schulden.
- **Nazorg:** ondersteunen van inwoners na een schuldhulpverleningstraject om terugval en het ontstaan van het nieuwe schulden te voorkomen.

Voor de onderdelen *preventie*, *vroegsignalering* en *nazorg* ligt de verantwoordelijkheid bij het college. Een deel van deze taken zijn gemandateerd aan de GR Sociaal. Dit betekent dat de GR Sociaal deze taken uitvoert namens en onder verantwoordelijkheid van het college van gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Het onderdeel *curatie* is volledig gedelegeerd aan de GR Sociaal. Dit betekent dat de bevoegdheden én de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het onderdeel curatie bij de GR Sociaal ligt.

¹ Definitie afkomstig van de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverlening, beschermingsbewind en sociaal bankieren.

² Panteia, Hogeschool Utrecht en het Nibud, [De maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek – een last voor burgers, bedrijven en overheden](#), 2024

³ NVVK, Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening, 2022

Situatie in Hardinxveld-Giessendam

Hardinxveld-Giessendam is een gemeente met een hechte samenleving en sterke sociale cohesie. Inwoners hebben vaak een uitgebreid sociaal netwerk, en bij financiële zorgen wordt er vaak hulp gezocht bij vrienden, familie, kennissen of de kerk.⁴ Dit betekent dat financiële problemen niet altijd zichtbaar zijn, omdat inwoners elkaar ondersteunen voordat ze externe hulp inschakelen.

Desondanks laten de cijfers zien dat in 2024 5,8% van de huishoudens in Hardinxveld-Giessendam te maken heeft met problematische schulden.⁵ Dit percentage ligt weliswaar lager dan het landelijke gemiddelde van 8,9%, maar het betreft nog steeds 430 huishoudens die in financiële problemen verkeren en die ondersteuning nodig hebben. Daarnaast blijkt uit de Gezondheidsmonitor 2022 dat 15,9% van de volwassen inwoners moeite heeft om rond te komen.⁶ Hoewel deze inwoners niet automatisch ook schulden hebben, lopen zij wel een groter risico om in financiële problemen terecht te komen.

De financiële situatie van inwoners van Hardinxveld-Giessendam is op basis van bovengenoemde cijfers relatief stabiel in vergelijking met de landelijke en regionale cijfers.⁷ De financiële situatie van de meeste inwoners is in orde. Wel is er een relatief kleine, financieel kwetsbare groep die spaargeld moet uitgeven of schulden moet maken. Samen met onze partners zetten wij ons in om inwoners te ondersteunen en hen de nodige handvatten te bieden voor een stabiele financiële toekomst.

Totstandkoming beleidsplan

Het beleidsplan schuldhulpverlening 2025 - 2028 is in samenwerking tussen de GR Sociaal en de gemeente Hardinxveld-Giessendam opgesteld. Dit plan heeft een vernieuwde opzet en structuur ten opzichte van het vorige beleidsplan. De bevoegdheden voor preventie, vroegsignalering en nazorg waren voorheen gedelegeerd, maar deze taken zijn nu gemandateerd aan de GR Sociaal. Het beleidsplan schuldhulpverlening 2021 – 2024 werd vastgesteld tijdens de tijd van de Drechtraad en is destijds lokaal verlengd zonder inhoudelijke aanpassingen. In samenwerking met lokale en regionale partners is het beleidsplan schuldhulpverlening 2025 – 2028 tot stand gekomen.

Ter voorbereiding op het beleidsplan 2025-2028 is op 26 juni 2024 een regionale raadsavond georganiseerd om gemeenteraadsleden te betrekken bij de totstandkoming van het beleidsplan. Tijdens deze avond zijn de raadsleden van de verschillende gemeenteraden geïnformeerd over het proces en de keten en is zowel lokaal als regionaal waardevolle input opgehaald die verwerkt is in het voorliggende beleidsplan. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen welke punten zijn meegenomen en verwerkt in het beleidsplan.

Leeswijzer

In dit plan wordt het beleid en de inzet van de GR Sociaal weergegeven in een blauw kader, zoals hieronder te zien is. De teksten in deze blauwe kaders bevatten de bijdragen van de GR Sociaal.

(...)

Voor zover wordt gesproken over 'wij', wordt de gemeente Hardinxveld-Giessendam bedoeld.

Dit beleidsplan begint met een korte uitleg over schuldhulpverlening en relevante landelijke ontwikkelingen. In hoofdstukken 4, 5 en 7 worden de onderdelen preventie, vroegsignalering en nazorg uitgewerkt. In hoofdstuk 6 is het onderdeel curatie uitgewerkt en ziet enkel op de (gedelegeerde) taken van de GR Sociaal. Het plan wordt afgesloten met een korte weergave over de financiën, monitoring en evaluatie.

⁴ Uit de Monitor Sociaal 2021 blijkt dat een grote meerderheid van de inwoners (92%) zegt zijn of haar problemen zelf of met behulp van het eigen netwerk te kunnen oplossen. [Monitor Sociaal 2021 Hardinxveld-Giessendam - Onderzoekcentrum Drechtden](#)

⁵ Met problematische schulden: de situatie waarin te voorzien is dat iemand schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen (definitie van NVVK). Het CBS hanteert echter een andere definitie: [CBS SchuldenproblematiekInBeeld](#)

⁶ [Corona Gezondheidsmonitor 2022 Volwassenen en ouderen GGD'en, CBS en RIVM](#)

⁷ Geregistreerde problematische schulden in de regio: Alblasserdam 8,2%, Dordrecht 12,2%, Hendrik-Ido-Ambacht 6,5%, Papendrecht 8,1%, Slidrecht 8% en Zwijndrecht 10,5%, geraadpleegd januari 2025. [CBS SchuldenproblematiekInBeeld](#)

2. Schuldhulpverlening, een korte uitleg

Schuldhulpverlening is het voorkomen, beheersbaar maken en oplossen van geldzorgen, financiële problemen en schulden. Kortom het omvat alle activiteiten die gericht zijn op het voorkomen en oplossen van (problematische) schulden. Iedere inwoner van Hardinxveld-Giessendam ouder dan 18 jaar kan gebruikmaken van schuldhulpverlening.

Het wettelijke kader van schuldhulpverlening is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). De Wgs is sinds 2012 van kracht en verplicht gemeenten regie te voeren en te zorgen voor integrale schuldhulpverlening waaronder nazorg.⁸ Dit houdt in dat er niet alleen aandacht moet zijn voor het oplossen of beheersbaar maken van de financiële problemen maar ook van de omstandigheden die hiermee verband houden.

De Wgs is een kaderwet die richtlijnen biedt voor de toelating, weigering en beëindiging van schuldhulpverlening. Echter, de Wgs bepaalt niet de duur of de specifieke inhoud van de schuldhulpverleningstrajecten (curatie). Curatieve schuldhulpverlening wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen en convenanten van de NVVK⁹ en is verweven met landelijke afspraken en wetgeving zoals de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp). Het verschilt daarmee van de inzet van ondersteuning zoals bijvoorbeeld geboden door de welzijnsorganisatie en het sociaal team. De curatieve schuldhulpverlening is verder uitgewerkt in hoofdstuk 6.

In bijlage 2 is een uitgebreide uitleg over het wettelijk kader opgenomen. In bijlage 3 en 4 is uitgewerkt wat de onderdelen *preventie*, *vroege signalering*, *curatie* en *nazorg* precies betekenen, hoe dit zich tot elkaar verhoudt, hoe het proces tot in detail werkt, kwaliteitseisen en juridische aspecten.

⁸ Het *Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs)* geeft een nadere invulling van de wettelijke grondslagen voor gegevensverwerking door gemeenten.

⁹ De NVVK is de branchevereniging voor schuldhulpverlening, beschermingsbewind en sociaal bankieren.

3. Landelijke ontwikkelingen

In de afgelopen jaren heeft kabinet Rutte-IV ingezet op de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden. Enkele relevante, gerealiseerde onderdelen van deze aanpak zijn:

- De aflostermijn van de wettelijke (of minnelijke¹⁰) schuldregeling is gehalveerd van 36 naar 18 maanden.
- Actieplan Basisdienstverlening voor Schuldhulpverlening: een plan voor een meer uniform stelsel van schuldhulpverlening als reactie op de constatering dat schuldhulpverlening per gemeente sterk verschilt.

In het hoofdlijnenakkoord "Hoop, lef en trots" van kabinet-Schoof wordt aandacht besteed aan de onderwerpen schulden en armoede, die nader zijn uitgewerkt in het regeerprogramma. Het kabinet geeft aan breed in te zetten op bestaanszekerheid, en zich te richten op de hoogte van inkomen, inkomenszekerheid en betaalbare en toegankelijke voorzieningen. Problematische schulden moeten waar mogelijk worden voorkomen, en als dat niet lukt, moeten mensen in staat zijn zo snel mogelijk weer uit de schulden te komen.

De Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden wordt voortgezet onder de naam *Nationaal Programma Armoede en Schulden*. Met dit programma wil het kabinet problematische schulden fundamenteel aanpakken met een integraal pakket aan maatregelen. Deze maatregelen worden de komende tijd nog verder uitgewerkt. Enkele van de relevante maatregelen uit dit programma zijn:

- Verbetering **vroegsignalering**: investeren in intensievere vroegsignalering.
- Integraal **schuldenoverzicht**: een compleet en bruikbaar overzicht van publieke en private schulden.
- Verder werken aan **basisdienstverlening**: de basisdienstverlening moet leiden tot dat een hulpaanbod dat bij iedere gemeente uit minimaal dezelfde elementen bestaat. Onderdeel hiervan is bijvoorbeeld aandacht voor verschillende doelgroepen die een andere aanpak vragen en investeren in de kwaliteit van schuldhulpverlening door aanscherping van (wettelijke) kwaliteitseisen. Veel elementen van de basisdienstverlening zijn in de gemeente Hardinxveld-Giessendam en de GR Sociaal al onderdeel van de praktijk. Andere elementen van de basisdienstverlening vereisen nog onderzoek op landelijk niveau en worden op een later moment geïmplementeerd.

Tot slot is het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening een belangrijke ontwikkeling. Dit wetsvoorstel houdt in dat het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en gemeenten mogen onderzoeken wie waarschijnlijk recht heeft op een uitkering of een andere ondersteunende voorziening, maar deze niet gebruikt. Zij mogen contact opnemen met deze mensen en hen ondersteunen als zij een aanvraag voor een uitkering of voorziening willen doen. Het doel van dit voorstel is niet-gebruik van uitkeringen en andere (sociale) voorzieningen verminderen.

¹⁰ Zie bijlage 3 voor een nadere toelichting.

4. Preventie

In het coalitieakkoord 2022 – 2026 ‘Samen krachtig voortbouwen’ is vastgelegd dat Hardinxveld-Giessendam de focus legt op preventie. De lokale visie Sociaal Domein sluit hier op aan: voorkomen is beter dan genezen. Daarom kiezen we er bewust voor om te investeren in preventie en, waar nodig, passende ondersteuning te bieden.

Iedereen kan te maken krijgen met schuldenproblematiek. Een paar onbetaalde rekeningen kunnen snel uitgroeien tot schulden. Hoe eerder een inwoner geholpen kan worden met laagdrempelige ondersteuning, zoals het opstellen van een budgetplan, hoe kleiner de kans dat een intensief schuldhulpverleningstraject nodig is. Preventie van schulden is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en hun financiën op orde kunnen houden. Dit doen we door proactief te handelen en hierbij ook aandacht te houden voor de achterliggende oorzaken van financiële problemen en schulden. Door in te zetten op preventie, willen we sociale uitsluiting door schulden of armoede voorkomen en de maatschappelijke kosten op de lange termijn beperken.

Samenhang met andere beleidsterreinen

De oorzaken van schulden zijn vaak complex en divers zijn, daarom is een integrale benadering essentieel. Niet-gebruik van regelingen kan bijvoorbeeld voortkomen uit moeite met lezen, schrijven of digitale vaardigheden. Preventie is daarom breed en omvat verschillende thema's. Vanuit andere beleidsterreinen wordt ook indirect ingezet op schuldpreventie door bijvoorbeeld het versterken van basisvaardigheden, het bevorderen van taalvaardigheid en integratie bij nieuwkomers en de waakvlamondersteuning door het sociaal team bij kwetsbare inwoners. Op het gebied van gezondheid en geldzorgen wordt ook aangesloten bij het lokaal Gezondheidsbeleid van Hardinxveld-Giessendam. Gezondheidsproblemen kunnen een oorzaak óf gevolg zijn van geldzorgen. Voor een effectieve aanpak van geldzorgen is een brede blik noodzakelijk.

Samenwerkingspartners

In Hardinxveld-Giessendam is er een breed netwerk van maatschappelijke organisaties, stichtingen en andere instellingen die zich richten op het ondersteunen van mensen met geldzorgen en schulden. Dit netwerk omvat onder andere de welzijnsorganisatie, de bibliotheek, VluchtelingenWerk, de Voedselbank, de Kledingbank, kerken, huisartsen en het Sociaal Diaconaal Noodfonds.

Naast de betrokkenheid van deze organisaties speelt ook (vroeg)signalering van schulden en financiële problemen een belangrijke rol in de preventie hiervan. Dit gebeurt niet alleen door de bovengenoemde maatschappelijke partners, maar ook door anderen zoals werkgevers, (sport)verenigingen, en naasten zoals familie, vrienden, burens en kennissen. Dit staat los van de zogenaamde wettelijke vroegsignalering van betalingsachterstanden, zie hiervoor hoofdstuk 5.

4.1 Wat doen we al?

Inwoners van Hardinxveld-Giessendam kunnen op diverse plekken terecht voor ondersteuning en advies op het gebied van geld(zorgen), zowel digitaal als fysiek.

- **Geldfit**
Geldfit is een digitale tool die inwoners persoonlijk financieel advies biedt. De tool is ingericht met de lokale informatie van Hardinxveld-Giessendam. Naast praktische tips verwijst Geldfit, indien nodig, naar landelijke en lokale partners voor verdere financiële hulp.
- **Welzijnsorganisatie**
Thuisadministratie
Bij de welzijnsorganisatie kunnen onze inwoners terecht voor hulp met hun (financiële) administratie. Iedereen kan eenvoudig een intakegesprek aanvragen of het financieel spreekuur bezoeken in de bibliotheek. De medewerkers van de thuisadministratie helpen bijvoorbeeld bij het opstellen van een budgetplan, het treffen van betalingsregelingen en het aanvragen van diverse financiële ondersteuning (zoals toeslagen, minimeerregelingen en kwijtscheldingen).

Sociaal Raadslieden

Inwoners kunnen ook terecht bij de Sociaal raadslieden. Zij bieden informatie, advies en ondersteuning, vooral bij sociaaljuridische vragen. Daarnaast helpen ze bij het aanvragen of wijzigen van toeslagen en het invullen van de belastingaangifte. Door deze toegankelijke ondersteuning zorgen we ervoor dat inwoners gebruikmaken van de inkomensondersteuning waar ze recht op hebben.

- **Sociaal Team**

Bij elke aanmelding bij het Sociaal Team komt ook de financiële situatie van de hulpvrager aan bod. Het Sociaal Team is alert op het (vroeg)signaleren van geldzorgen en begeleidt, ondersteunt en verwijst inwoners naar de juiste ondersteuning. De medewerker betalingsachterstanden is ook onderdeel van het Sociaal Team. Zie hiervoor het onderwerp wettelijke vroegsignalering in hoofdstuk 5 van dit beleidsplan.

- **Lokaal loket Sociale Dienst Drechtsteden**

Iedere inwoner in Hardinxveld-Giessendam kan ook terecht bij het lokaal loket van de SDD in het gemeentehuis met financiële vragen. Medewerkers van het lokaal loket zijn op de hoogte van de lokale ondersteuning en kunnen doorverwijzen naar het Sociaal Team, de welzijnsorganisatie of de SDD.

Naast bovengenoemde voorzieningen kunnen inwoners ook rekenen op inkomensondersteunende regelingen door een toereikend minimabeleid, zoals bijzondere bijstand, minimaregelingen en toeslagen. Daarnaast bieden we in samenwerking met Stichting Leergeld Drechtsteden gerichte ondersteuning aan huishoudens met kinderen in de leeftijd van 4 t/m 18 jaar door deelname aan school, sport en culturele activiteiten financieel mogelijk te maken.

4.2 Wat streven we na voor de komende vier jaar?

Voor de beleidsperiode 2025-2028 kiezen we voor het behouden en versterken van wat we al doen. We kiezen hierbij voor een aanvullende focus op enkele risicogroepen, genoemd in de volgende paragraaf. We zetten nadrukkelijk in op zo integraal mogelijk te werk gaan.

Op het gebied van preventie streven we de komende 4 jaar het volgende na:

- **Versterken:** Inwoners beschikken over de benodigde vaardigheden en het inkomen om hun financiën op orde te houden.
- **Verbinden:** Samenwerkingspartners werken effectief samen door elkaar te kennen en te vinden.

4.3 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?

Versterken

We kiezen ervoor om ons in het kader van preventie te richten op inwoners met een verhoogd risico op geldzorgen. Deze risicogroepen zijn niet uitputtend en gedurende de looptijd van dit beleidsplan kunnen deze groepen ook wijzigen, afhankelijk van de actuele situatie. De monitoring van deze risicogroepen doen we door kwalitatieve gegevens te verzamelen en bredere trends te blijven volgen (zie de paragraaf 'Indicatoren' in dit hoofdstuk).

We onderscheiden de volgende risicogroepen:

- Inwoners met een langdurig, laag inkomen (minima)
- Inwoners met beperkte basisvaardigheden (laaggeletterdheid)
- Jongeren (16 – 27 jaar)

Inwoners met een langdurig, laag inkomen

Schulden kunnen iedereen overkomen, maar inwoners met een laag inkomen lopen meer risico. Uit de Minima-effectenrapportage 2024 van het NIBUD blijkt dat bijna alle huishoudens in Hardinxveld-

Giessendam rond kunnen komen, mits zij voldoen aan de aannames¹¹ waarop de MER berust. Huishoudens met een laag inkomen hebben echter weinig bestedingsmarge en blijven daardoor kwetsbaar. Inwoners met een laag inkomen uit werk hebben vaak onvoldoende reserves om onverwachte kosten op te kunnen vangen. Doordat deze groep vaak geen uitkering heeft, zijn ze minder in beeld dan uitkeringsgerechtigden.

We zetten in op het signaleren én bereiken van werknemers met geldzorgen, o.a. door het project "Geldzorgen op de Werkvloer" in 2025. Daarnaast zetten we in op toegankelijke ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van een lokaal toegankelijke budgetcursus. Aan de hand van de Minima-effectrapportage blijven we monitoren of ons minimabeleid toereikend is om huishoudens in Hardinxveld-Giessendam te ondersteunen. We zetten in op het signaleren en bereiken van deze risicogroep door ook de samenwerking en verbinding met onze partners te versterken (zie hiervoor p. 12, onder het streven 'Verbinden'). Tot slot, onderzoeken we in samenwerking met de GR Sociaal of we brede bestaanszekerheidsgesprekken kunnen voeren met inwoners zodat niet-gebruik van inkomensondersteunende regelingen wordt tegengegaan. Dit zijn gesprekken die de GR Sociaal nu voert met inwoners die een Participatiewet-uitkering ontvangen en tijdens dit gesprek wordt nagegaan of een inwoners gebruikmaakt van alle regelingen waar hij recht op heeft. Daarnaast is ook aandacht voor achterliggende problemen, zoals huisvesting en gezondheid.

Inwoners met beperkte basisvaardigheden

In onze steeds complexer wordende en gedigitaliseerde samenleving lopen inwoners met beperkte basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) een groter risico om in financiële problemen te komen. Het begrijpen van brieven, invullen van formulieren en het tijdig betalen van rekeningen is voor hen een uitdaging. In Hardinxveld-Giessendam heeft naar schatting 12% van de inwoners van 16 t/m 65 jaar moeite met basisvaardigheden.¹² Dit komt overeen met het landelijk gemiddelde. De toenemende digitalisering versterkt deze problematiek, aangezien veel financiële zaken online worden geregeld, wat voor laaggeletterden een extra drempel vormt. In de praktijk blijkt dat veel inwoners die bij de welzijnsorganisatie aankloppen voor financiële ondersteuning, onvoldoende vaardigheden hebben om bijvoorbeeld zelf toeslagen of bijzondere bijstand aan te vragen. Dit betreft zowel inwoners met Nederlands als tweede taal (nieuwkomers, statushouders), maar ook om inwoners met Nederlands als moedertaal. Het verbeteren van basisvaardigheden is geen directe oplossing voor schulden, maar het is wel een belangrijke stap richting (financiële) zelfredzaamheid.

De komende beleidsperiode zetten we in op basisvaardigheden in lijn met het lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid. Het uitvoeringsplan is op het moment van schrijven nog in ontwikkeling en hierbij wordt expliciet aangehaakt om deze risicogroep onderdeel te maken van de lokale aanpak laaggeletterdheid. De lokale aanpak laaggeletterdheid bouwt voort op bestaande voorzieningen, zoals het Taalcafé, het Informatiepunt Digitale Overheid en het digitale inloopsprekuur in de bibliotheek.

Jongeren

Jongeren zijn vanaf hun 18e financieel verantwoordelijk, maar hebben vaak nog weinig inkomen en/of eigen vermogen. Landelijke trends en ontwikkelingen laten zien dat steeds meer jongeren te maken hebben met geldzorgen en zelfs schulden. Zo ervaaarde een derde van de jongeren het afgelopen jaar problemen met geld, zoals het uitgeven van meer dan er binnenkomt en het op afbetaling kopen van spullen.¹³ Volgens de Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen heeft 19,8% van de jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar) in Hardinxveld-Giessendam moeite 'om alles te betalen wat moet' en heeft 5,9% zelfs schulden (exclusief studieschuld of hypotheek).¹⁴

Op het moment van schrijven van dit plan zijn er vanuit de jongerenwerkers, het Sociaal Team en de middelbare scholen (nog) weinig concrete signalen dat geldzorgen onder jongeren in Hardinxveld-Giessendam een groot probleem zijn. In de komende beleidsperiode wordt onderzocht welke specifieke acties er kunnen worden ondernomen om jongeren beter te ondersteunen en informeren.

¹¹ De berekeningen door het NIBUD van de bestedingsruimte zijn gebaseerd op drie aannames: Men moet zeer goed met geld kunnen omgaan. Men moet alle inkomensondersteuning aanvragen waar men recht op heeft en niet of zeer beperkt te maken hebben met persoonlijk onvermijdbare uitgaven. (Bijvoorbeeld hoge zorgkosten, geen sociale huurwoning). Het is niet realistisch om te verwachten dat elk huishouden aan deze aannames voldoet.

¹² [GeletterdheidInZicht dashboard Hardinxveld-Giessendam - Nederland](#)

¹³ [Wijzer in geldzaken. hoe blijf jij je geld de baas? - 2024](#)

¹⁴ [Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen - moeite met rondkomen 2024](#)

Bijvoorbeeld door de inzet van proactieve communicatie naar jongeren zodra zij 18 (en daarmee financieel verantwoordelijk) worden. In samenspraak met de middelbare scholen (via de Lokale Educatie Agenda) en de jongerenwerkers houden we elkaar op de hoogte van de ontwikkelingen.

Verbinden

De komende jaren zetten we in op **verbinden**: Samenwerkingspartners werken effectief samen door elkaar te kennen en te vinden. In Hardinxveld-Giessendam is een groot netwerk van vrijwilligers- en maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor inwoners met geldzorgen, zoals de Voedselbank, Kledingbank, Sociaal Diaconaal Noodfonds, het Sociaal Team, etc. Daarnaast zijn er organisaties en instellingen die vanuit een andere hoek te maken (kunnen) hebben met geldzorgen, zoals huisartsen, kerken, jongerenwerkers, (sport)verenigingen etc. Al deze partners kunnen geldzorgen (vroeg) signaleren en inwoners doorverwijzen naar de juiste voorzieningen.

Volgens de Monitor Sociaal 2021 weet 60% van de inwoners van Hardinxveld-Giessendam de juiste instanties te vinden voor schulden en 62% voor geldzorgen.¹⁵ Door samenwerking en kennisdeling te bevorderen, zorgen we ervoor dat er meer bekendheid komt over de beschikbare voorzieningen in de gemeente, zodat we inwoners beter kunnen doorverwijzen naar de juiste hulp.

Effectieve samenwerking ontstaat wanneer we elkaar goed kennen. Aangezien personele wisselingen bij organisaties het soms moeilijk maken om continu contact te houden, investeren we in ontmoetingen en samenwerking. In 2025 zijn al diverse gesprekken ingepland om de verbindingen tussen de gemeente en de bovengenoemde partners te leggen of te versterken. We maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande netwerken en bijeenkomsten. De komende jaren zullen we in samenspraak met relevante samenwerkingspartners, ontmoetingen organiseren gebaseerd op relevante thema's en/of signalen van onderwerpen die aandacht vereisen op het gebied van armoede en schulden.

Indicatoren

In dit beleidsplan zijn per hoofdstuk indicatoren opgenomen om te meten of de ingezette activiteiten tot de gewenste resultaten leiden. Schuldpreventie is echter moeilijk te meten met behulp van indicatoren. De preventieve maatregelen zijn gericht op het versterken van financiële zelfredzaamheid en het verbeteren van de samenwerking tussen partners, wat zich vaak niet direct vertaalt in meetbare cijfers zoals het aantal schulden of het gebruik van schuldhelpverlening. Het succes van preventie van schulden is vaak moeilijk te kwantificeren door de variëteit aan factoren die meespelen bij iemands financiële situatie. We kiezen er daarom voor om kwalitatieve data te verzamelen en bredere trends te (blijven) monitoren. Dit stelt ons in staat om op een flexibele manier in te spelen op nieuwe inzichten, zonder ons te beperken tot cijfers die geen volledig beeld geven van de effectiviteit van de preventieve maatregelen.

4.4 Inzet en bereik GR Sociaal

De GR Sociaal draagt naast de lokale inzet ook op regionaal niveau bij aan preventie. Dit doen we als volgt.

Lokale samenwerking

We werken samen met de lokale keten van partners als de sociaal teams, vrijwilligersorganisaties etc. Er worden ketenpartnerbijeenkomsten georganiseerd, voorlichtingen gegeven, deelgenomen aan lokale samenwerkingsoverleggen met partners en we zijn regelmatig aanwezig op locatie in de gemeente. We delen kennis maar zorgen ook voor goede afstemming rondom individuele inwoners met vragen.

Informatie over het voorkomen en hulp bij schulden is voor partners en inwoners beschikbaar via een speciale website <https://samenbeginhier.nl>.

Budgetcursus, budgetbeheer en Sociaal Leenfonds

Voor inwoners die hulp nodig hebben bij het budgetteren of de administratie bieden we een gratis budgetcursus aan in samenwerking met het Da Vinci college. Deze cursus kan door alle inwoners die

¹⁵ [Monitor Sociaal 2021 Hardinxveld-Giessendam - Onderzoekcentrum Drechtsteden](#)

hier hulp bij nodig hebben uit de Drechtsteden gevolgd worden (ook digitaal). Daarnaast bieden we ook hulp aan bij het ordenen van de administratie door inzet van het A-team. Voor inwoners met kans op of kleine schulden en behoefte aan ondersteuning bij het huishoudboekje wordt er preventief budgetbeheer aangeboden waarbij de inwoner geholpen wordt bij de betaling van de vaste lasten en (grotere) financiële problemen voorkomen worden. Om kleine schulden snel af te kunnen betalen en ervoor te zorgen dat deze niet uitgroeien tot problematische schulden is er in samenwerking met Stichting Urgente Noden Drechtsteden (SUND) een 'Sociaal Leenfonds' opgericht. Via dit fonds hebben hulpverleners de mogelijkheid om een renteloze lening aan te vragen voor hun cliënten (tot een maximumbedrag van € 2.500) om openstaande rekeningen of betalingsachterstanden te betalen. Sinds de start van het Sociaal Leenfonds op 1 april 2022 zijn er tot eind 2023 42 leningen verstrekt.

Samenwerking met landelijke partners

Op het SamenWerkplein werken we actief samen met landelijke (en regionale) partners als de Belastingdienst & Dienst Toeslagen, Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de bibliotheek en Vluchtelingenwerk Nederland. Doorgaans zijn deze partijen enkel digitaal, telefonisch of bij enkele landelijk verspreide locaties te bereiken. Regionaal is er met het SamenWerkplein echter een fysiek punt georganiseerd waar al deze partijen samenkomen op één plek en inwoners laagdrempelig hulp, informatie en advies krijgen. Doordat alle partijen bij elkaar zitten kan er fysiek snel geschakeld worden en integraal worden samengewerkt. Dit initiatief is uniek in Nederland in deze vorm en is ook één van de praktijkinitiatieven van het Overheidsbreed Loket van het landelijk programma Werk aan Uitvoering (WAU) van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten WAU is echter een overheidsbreed programma waarbij diverse ministeries, publieke uitvoerders en medeoverheden betrokken zijn.

Nieuwe initiatieven/activiteiten

De GR Sociaal draagt naast bovenstaande inzet voor de komende jaren ook via nieuwe initiatieven/activiteiten bij aan preventie. De landelijk in ontwikkeling zijnde wetgeving rondom proactieve dienstverlening biedt ook mooie kansen op het gebied van preventie. We gaan met behulp van deze wetgeving de verdere mogelijkheden onderzoeken voor bijvoorbeeld gegevensuitwisseling met de Belastingdienst met betrekking tot niet-gebruik van toeslagen en het ambtshalve verstrekken van regelingen.

We gaan daarnaast steviger inzetten op life-events of overgangsmomenten in onze dienstverlening voor inwoners die bij ons bekend zijn (met bv. een uitkering of lopend schuldhulpverleningstraject), zodat we hier vroegtijdig op kunnen adviseren, maar ook de juiste ondersteuning op kunnen inzetten. Voorbeelden zijn (niet limitatief):

- Inwoners die op korte termijn een AOW-uitkering zullen ontvangen uitnodigen voor een gesprek om uitleg over de wijziging te geven en de gevolgen voor het inkomen toe te lichten. Tevens wordt gecontroleerd of er aanvulling op de AOW nodig is. Als dat het geval is wordt dit op het SamenWerkplein samen met de SVB in gang gezet.
- Inwoners die (parttime) aan het werk gaan vanuit een bijstandsuitkering: extra toelichting geven op de gevolgen voor het inkomen, hoe het loon verrekend wordt en wat dit betekent voor de uitkering, waar rekening mee moet worden gehouden eventueel bij de toeslagen etc.
- Inwoners met een uitkering waarvan het jongste kind 18 / 21 / 27 jaar wordt om hen zodoende te informeren over de effecten hiervan voor o.a. de uitkering, toeslagen etc.

5. Wettelijke vroegsignalerings

Vroegsignalerings is een vorm van preventie gericht op inwoners met lichte betalingsachterstanden of beginnende schulden. Vroegsignalerings van financiële problemen gebeurt ook door naasten en maatschappelijke partners. Deze vorm van preventie is aan bod gekomen in het vorige hoofdstuk. Dit hoofdstuk ziet enkel op wettelijke vroegsignalerings.

Sinds 1 januari 2021 is vroegsignalerings een wettelijke taak voor gemeenten op grond van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Vaste lastenpartners, zoals zorgverzekeraars, energie- en drinkwaterbedrijven en woningverhuurders, zijn verplicht om signalen van (beginnende) schulden te melden bij de gemeente.¹⁶ Op basis van deze signalen neemt de gemeente contact op met inwoners die betalingsachterstanden hebben en biedt vrijblijvend hulp aan.

Vroegsignalerings is dé manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen tot (problematische) schulden. Vroegsignalerings heeft een groot maatschappelijk effect: betalingsachterstanden lopen niet onnodig ver op, inwoners krijgen weer perspectief op hun geldzaken en schulden zijn minder complex en kunnen effectiever worden aangepakt.

5.1 Wat doen we al?

In Hardinxveld-Giessendam is in het Sociaal Team één medewerker betalingsachterstanden verantwoordelijk voor het oppakken van signalen van betalingsachterstanden. We bekijken eerst of de betreffende inwoner bekend is bij het Sociaal Team. Indien dit het geval is, pakt de betrokken medewerker van het Sociaal Team het signaal op.

De afgelopen vier jaar hebben we stappen gezet om wettelijke vroegsignalerings op een goede manier te implementeren. Wij gebruiken verschillende methoden om inwoners te benaderen, waaronder brieven, bellen, e-mails, SMS-berichten en/of huisbezoeken. Afhankelijk van het type signaal (bijvoorbeeld de hoogte van de schuld, het soort schuldeiser of het aantal schuldeisers) wordt gekozen voor een andere benaderingswijze.

Wanneer een inwoner hulp accepteert, kan er direct actie worden ondernomen, zoals het opstellen van een budgetplan, het aanvragen van toeslagen of (waar nodig) een doorverwijzing. Het succes van vroegsignalerings hangt af van de mate waarin inwoners openstaan voor het hulpaanbod. Inwoners zijn niet verplicht om het hulpaanbod te accepteren.

5.2 Wat streven we na voor de komende vier jaar?

De komende jaren zetten we in op het vergroten van het bereik en de effectiviteit van wettelijke vroegsignalerings. Het resultaat wat we met effectieve vroegsignalerings hopen te bereiken is dat inwoners hulp aanvaarden of zelf actie ondernemen om een betalingsachterstand op te lossen, zodat uiteindelijk minder inwoners te maken hebben met problematische schulden.

- **Vroeger:** inwoners met beginnende schulden worden eerder bereikt waardoor schulden niet verder oplopen

5.3 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?

Vergroten bereik: meer succesvol contact

Het succes van vroegsignalerings hangt af van de mate waarin inwoners het hulpaanbod accepteren. De komende jaren zetten we in op de verbetering van de wijze waarop wij inwoners benaderen zodat we meer succesvolle contactpogingen kunnen realiseren. In samenwerking met maatschappelijke partners en in aansluiting op de lokale aanpak laaggeletterdheid maken we bijvoorbeeld onze brieven toegankelijker en leesbaarder.

¹⁶ Vaste lastenpartners zijn ook wettelijk verplicht om eerst zelf actie te ondernemen richting inwoners met een betalingsachterstand, de zogenaamde 'sociale incasso', voordat zij de betalingsachterstand melden bij de gemeente.

Vergroten bereik: meer signalen van vaste lasten partners

Hoe meer vaste lastenpartners signalen van betalingsachterstanden doorgeven aan de gemeente, hoe eerder we inwoners met betalingsachterstanden kunnen bereiken. De komende jaren wordt ingezet op het actief benaderen van (grote) particuliere verhuurders in Hardinxveld-Giessendam, zodat zij betalingsachterstanden via het juiste systeem kunnen melden bij de gemeente.

De ontwikkelingen op het gebied van vroegsignalering van betalingsachterstanden staan niet stil. Er zijn namelijk meer instanties dan de bovengenoemde vaste lastenpartners waarbij inwoners betalingsachterstanden kunnen hebben, zoals de Belastingdienst, DUO of hypotheekverstrekkers. In enkele gemeenten lopen pilots om hypotheekachterstanden en gemeentelijke belastingen te kunnen (vroeg)signaleren. De komende beleidsperiode blijven we aangehaakt op deze ontwikkelingen en, waar nodig, passen we onze werkwijze aan.

Gericht monitoren en optimaliseren aan de hand van data

Om de effectiviteit van vroegsignalering te meten, willen we de beschikbare data optimaal benutten. Door informatie over bereik en hulpacceptatie te monitoren, krijgen we beter zicht op de resultaten van onze interventies. Op het moment van schrijven is het systeem (nog) niet voldoende ingericht om het bereik en de hulpacceptatie goed te kunnen monitoren. In 2025 wordt hier in samenwerking met de GR Sociaal (verder) aan gewerkt, zodat we begin 2026 een betrouwbare nulmeting kunnen starten. Aan de hand van de resultaten hiervan kunnen we gerichte acties inzetten om het bereik te vergroten, bijvoorbeeld door de benaderingswijze richting inwoners aan te passen. Ook kunnen we de beschikbare data gebruiken voor interventies op het gebied van (algemene) preventie.

Positionering medewerker betalingsachterstanden in Sociaal Team

Bij de invoering van vroegsignalering in 2021 is bewust gekozen om de medewerker betalingsachterstanden op te nemen in het Sociaal Team. Dit biedt voordelen, omdat het de drempel verlaagt voor integrale samenwerking en het inschakelen van de juiste ondersteuning via een warme overdracht bij het signaleren van diverse problemen. De komende jaren zullen we ons richten op het verbeteren van deze positie, bijvoorbeeld door tijdens een intake bij het Sociaal Team de financiële aspecten van de (zorg)vraag duidelijker naar voren te brengen, zodat ook hier vroegsignalering kan plaatsvinden.

Indicatoren

Met de volgende indicatoren volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Vroeger	Acceptatie hulpaanbod/Succesvol contact met inwoners	Nulmeting, begin 2026	Ten minste 10% meer succesvol(le) contact (pogingen)
Vroeger	Aangesloten vaste lasten partners	Nulmeting, begin 2026	Ten minste 5% meer aangesloten vaste lasten partners

5.4 Inzet en bereik GR Sociaal

De GR Sociaal draagt naast de lokale inzet ook op regionaal niveau bij aan vroegsignalering. Dit doen we als volgt.

Betalingsachterstanden

De GR Sociaal voert een deel van de vroegsignalering uit en pakt de signalen op van bijstandsgerechtigden en inwoners die recent een schuldhulpverleningstraject gevolgd hebben. Het lokale sociaal team in de gemeenten pakt de andere signalen op.

Bestaanszekerheidsgesprek

Een ander instrument dat ingezet wordt is het brede bestaanszekerheidsgesprek. Daarbij wordt ook gekeken naar de achtergrond van de problemen. Er is onder andere aandacht voor mentale problemen, het kunnen rondkomen met weinig middelen, eventuele verslavingsproblematiek etc. Vanuit de gezamenlijkheid verbinden we hierop met het sociaal team (welke ondersteuning kunnen zij

bieden bij dit soort problemen) en met de Wmo voor bijvoorbeeld begeleiding. We besteden hier meer aandacht aan en wijzen actief door.

Nieuwe initiatieven/activiteiten

In de komende planperiode onderzoeken we of en hoe we de bestaanszekerheidsgesprekken kunnen uitbreiden naar alle inwoners die bij schuldhulpverlening bekend zijn en deze kunnen integreren met de gesprekken die bij melding schuldhulpverlening gevoerd worden (onafhankelijk van of inwoners ook een uitkering hebben). Met gemeenten bespreken we de wensen en mogelijkheden voor deze gesprekken voor inwoners zonder uitkering of bekendheid bij schuldhulpverlening (bijvoorbeeld werkende armen).

Ook gaan we inzetten op integraler aanpakken van vroegsignalering door de uitvoering binnen de verschillende opgaven van de GR Sociaal, zoals Ontwikkelen naar Werk en Zorgen voor Ondersteuning, aan elkaar te verbinden. Daarmee bedoelen we dat we ook binnen de andere opgaven expliciet aandacht besteden aan eventuele financiële problematiek en het herkennen van de signalen. Op dit laatste gaan we medewerkers extra trainen en gaat Schuldhulpverlening op afgesproken tijden aansluiten bij deze opgaven, zodat er aandacht voor blijft, kennis gedeeld wordt en er direct gespard kan worden over casussen of andere vragen. Vervolgens zorgen we voor een warme verbinding met schuldhulpverlening, zodat zij snel kunnen handelen op de hulpvragen die er zijn.

6. Curatie

Het woord curatie zegt het eigenlijk al: curatie is genezen. Curatieve schuldhulpverlening is gericht op het stabiliseren en oplossen van schuldenproblematiek met als doel inwoners met (problematische) schulden te helpen aan een duurzame schuldenvrije toekomst. Met problematische schulden wordt de situatie bedoeld waarin te voorzien is dat iemand de schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen.¹⁷ In ieder geval de situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling). Om zorg te dragen voor een duurzame schuldenvrije toekomst is er niet alleen oog voor de schulden zelf maar ook voor de omstandigheden die hiermee verband te houden. Dit betekent dat er nauw samengewerkt wordt met de keten van hulpverlening en het netwerk van de inwoner. Schulden staan zoals eerder aangegeven immers zelden op zichzelf en vragen een integrale aanpak waaraan een ieder vanuit zijn of haar expertise een bijdrage levert. Curatieve schuldhulpverlening bevat een breed palet aan mogelijkheden en wordt uitgevoerd aan de hand van de wettelijke kaders van de Wgs en de landelijke richtlijnen van de NVVK. Meer informatie over de kaders en landelijke richtlijnen is opgenomen in bijlage 2. De landelijke ontwikkelingen zoals de basisdienstverlening en de invoering van een integraal schuldenoverzicht zijn verwerkt in de paragraaf 'wat streven we na voor de komende 4 jaar'.

6.1 Uitvoering en proces

Iedere inwoner die hulp wil bij zijn of haar schulden of in een financiële crisissituatie¹⁸ zit kan zich aanmelden bij de GR Sociaal voor schuldhulpverlening. Dit kan digitaal, persoonlijk of telefonisch. Ook partners vanuit de keten kunnen inwoners aanmelden, zoals beschermingsbewindvoerders, vrijwilligers of medewerkers van het sociaal team. Na de melding worden inwoners uitgenodigd voor een eerste gesprek waar de hulpvraag wordt vastgesteld en wordt gestart met het schuldhulpverleningstraject. Een schuldhulpverleningstraject kan afhankelijk van de hulpvraag meerdere uitkomsten hebben. Zo kan het zijn dat:

- iemand alleen advies nodig heeft;
- er behoefte is aan het samen treffen van betalingsregelingen;
- de situatie zo problematisch is dat er een schuldregeling nodig is waarbij de schulden worden afgelost voor een overeengekomen bedrag mét kwijtschelding.

Ook lokale partijen kunnen betrokken zijn bij en tijdens het curatieve gedeelte. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het sociaal team en lokale vrijwilligersorganisaties waaronder Schuldhulpmaatje of Humanitas. De aanpak van deze partijen is een aanvulling op de professionele schuldhulpverlening of kan professionele schuldhulpverlening voorkomen (zie onder preventie). Als er sprake is van professionele schuldhulpverlening, kan de hulp van deze partijen een goede aanvulling zijn. Zij kunnen de hulpvrager blijven ondersteunen tijdens het traject. Uitgebreide informatie over het schuldhulpverleningsproces is te vinden in bijlage 3.

6.2 Wat hebben we bereikt (terugblik naar de afgelopen 4 jaar)?

Het vorige beleidsplan 'SamenWerken aan perspectief' richtte zich op het voorkomen, beheersbaar maken en oplossen van financiële problemen en schulden in combinatie met de omstandigheden die hiermee samenhangen. Het plan was tot stand gekomen in de coronatijd waarbij de verwachting was dat de armoede- en schuldenproblematiek in Nederland enorm zou toenemen en dat er zelfs sprake zou zijn van een boeggolf van hulpvragen voor schuldhulpverlening. De verwachte boeggolf is uitgebleven maar wel werd Nederland kort na afloop van de coronacrisis geconfronteerd met een nieuwe crisissituatie, namelijk de energiecrisis. Deze zorgde opnieuw voor extra onzekerheid of inwoners nog wel konden rondkomen. En heeft ervoor gezorgd dat veel huishoudens in de financiële problemen kwamen door onder andere de immens hoge prijzen van energie en gas en de inflatie, waardoor boodschappen en andere kosten van het dagelijks leven steeds duurder werden. Daarnaast heeft ook de steeds verder toenemende complexiteit van wet- en regelgeving, voorzieningen en regelingen zeker niet geholpen bij het voorkomen en groeien van financiële problemen. In het vorige plan was een viertal speerpunten opgesteld waar goede resultaten op bereikt zijn, te weten

¹⁷ Definitie 'problematische schuld' van de NVVK.

¹⁸ Onder crisis wordt verstaan: een dreigende woningontruiming, afsluiting van gas- elektriciteit of water.

- Inwoners eerder en beter bereiken;
- Zorgen voor een makkelijk en laagdrempelig schuldhulpverleningsproces;
- Het wegnemen van obstakels voor bestaanszekerheid;
- Stabiliteit bieden en bevorderen.

Inwoners eerder en beter bereiken

Het bereik van het aantal inwoners met (problematische) schulden is in de afgelopen jaren toegenomen. Dit vertaalt zich in een toename van het aantal gestarte schuldhulpverleningstrajecten in de afgelopen jaren. Het aantal gestarte schuldhulpverleningstrajecten is gestegen van 1.079 in 2020 naar 1.459 in 2023. Gezien het feit dat het aantal mensen dat zich meldt voor schuldhulpverlening flink lager is dan het aantal mensen met problematische schulden is dit een zeer positieve ontwikkeling. Ter illustratie landelijk hebben circa 730.000 huishoudens problematische schulden en melden een kleine 80.000 mensen zich bij schuldhulpverlening. Daarnaast is ook de gemiddelde schuld van inwoners in een schuldhulpverleningstraject in de Drechtsteden fors gedaald van een gemiddelde schuld van € 57.154 in 2020 naar € 36.019 in 2023. Zowel de stijging van het aantal trajecten als de daling van de gemiddelde schuld zijn goede indicaties dat we inwoners eerder weten te bereiken (en daardoor minder hoge schulden hebben).

De inzet om meer mensen met (problematische) schulden eerder en beter te bereiken via vroegsignalering door middel van het outreachend benaderen van inwoners met betalingsachterstanden en het inzetten van communicatiecampagnes met informatie door het Rijk en de GR Sociaal heeft effect gehad op het bereik. Dit geldt ook voor de nieuw opgezette samenwerking in gemeentegerichte teams onder één integrale opgave Bestaanszekerheid, en de intensivering van samenwerking met o.a. partners als het sociaal team door bijvoorbeeld het uitbreiden van werken op locatie. Schuldhulpverleners nemen deel aan lokale overleggen, hebben veel contact met partners en collega's binnen de opgave waar wordt samengewerkt vanuit inkomen, minimaregelingen en invordering.

Voor ondernemers bieden we inmiddels specifieke hulp. We hebben voor ondernemers een samenwerking met het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ).¹⁹ We zorgen voor een warme overdracht en het helpt dat RBZ fysiek op het SamenWerkplein aanwezig is. Voor ex-ondernemers bieden we ook hulp bij het afronden van de boekhouding.

Zorgen voor een makkelijk en laagdrempelig schuldhulpverleningsproces

Het schuldhulpverleningsproces is vereenvoudigd door aansluiting bij en inzet van landelijke innovaties als Collectief Schuldregelen en het Schuldenknooppunt. Door inzet van collectief schuldregelen gaan schuldeisers bij voorbaat akkoord met voorstellen wat bijdraagt aan kortere doorlooptijden. Hetzelfde geldt voor het Schuldenknooppunt, wat voorziet in snellere communicatie en uitwisseling met schuldeisers. Aandachtspunt hierbij is dat nog niet alle schuldeisers landelijk zijn aangehaakt. Verder zijn er stappen gezet in het verbeteren van de samenwerking met externe schuldenbewindvoerders door het invoeren van een structureel overleg voor de samenwerking met schuldhulpverlening en de uitvoering van adviesrecht bij schuldenbewind. Qua resultaten scoren we hoog op het slagingspercentage van onze trajecten: van 73% in 2020 naar 94% in 2023 bij de stabilisatietrajecten en 96% bij de schuldregelingstrajecten. Ook de wachttijd is flink verbeterd door onze aanpassingen: van 77% binnen 10 werkdagen na melding uitgenodigd naar 91% in 2023.

Het wegnemen van obstakels voor bestaanszekerheid

De dienstverlening is stress-sensitief ingericht en alle medewerkers zijn hierin geschoold. Hierin zijn we landelijk één van de koplopers en is er zelfs een handleiding ontwikkeld voor andere gemeenten. Het vermogen van inwoners om zelf zaken te kunnen doen is de basis voor het maatwerk dat wordt geboden bij de ondersteuning en het oplossen van schulden. Bij inwoners met een bijstandsuitkering én problematische schulden kan schuldhulpverlening verplicht worden gesteld. Schuldenproblematiek is een belangrijke belemmering voor participeren of het deelnemen aan het arbeidsproces. Door de schuldhulpverlening bij inwoners met een uitkering verplicht te stellen, proberen we inwoners te laten inzien dat het oplossen van de schulden echt noodzakelijk is voor hun bestaanszekerheid en toekomstperspectief.

¹⁹ Regionaal Bureau Zelfstandigen, onderdeel van de gemeente Rotterdam dat de specialistische schulddienstverlening voor ondernemers voor een aantal gemeenten uitvoert.

Stabiliteit bieden en bevorderen

Om sneller toekomstperspectief te bieden en te zorgen dat inwoners niet langdurig belemmerd worden hebben we de duur van de BKR-registratie van een schuldregeling verkort van 3 jaar naar 6 maanden. Een BKR-registratie kan een belemmering zijn om weer bepaalde financiële keuzes te kunnen maken. Zo kan de BKR-registratie invloed hebben op het afsluiten van een telefoonabonnement of het kopen van een huis. Het verkorten van de BKR-registratie wordt slechts door enkele gemeenten toegepast waardoor we één van de koplopers zijn met dit initiatief. Momenteel is dit landelijk onderwerp van gesprek waarbij de insteek is dat elke gemeente dit gaat toepassen.

Tevens is de afgelopen vier jaar de publieke uitvoering van schuldenbewind door de GR Sociaal bestendigd en onderdeel geworden van de dienstverlening op het gebied van schulden. De aanpak schuldenbewind is succesvol te noemen. Door de stress-sensitieve aanpak en snelle koppeling met schuldhelpverlening kent deze een kortere doorlooptijd dan de gemiddelde doorlooptijd van de markt. De gemiddelde doorlooptijd bedraagt bij de GR Sociaal circa 2,5 jaar tot 3 jaar ten opzichte van minimaal 5 jaar landelijk, waarbij 30% zelfs langer dan 5 jaar duurt.²⁰

6.3 Wat streven we na voor de komende vier jaar?

We blijven ons onverminderd inzetten om inwoners ondersteuning te bieden bij geldzorgen en schulden en hen te helpen bij het beheersbaar maken en oplossen hiervan. We behouden daarin alle activiteiten die werken en goed lopen binnen het proces. Wanneer gekeken wordt naar landelijke ontwikkelingen op wetgevingsgebied, signalen vanuit de samenleving, schuldhelpverleners en inwoners staat het hebben van ademruimte en rust centraal, maar ook het snel krijgen van perspectief op een schuldenvrije toekomst. Het is belangrijk rust en overzicht te geven en te laten zien dat er licht is aan het einde van de tunnel. Maar ook het schuldenvrij blijven en daarmee ook een betere financiële toekomst is van cruciaal belang. Inwoners moeten schuldenrust krijgen en perspectief op een duurzame schuldenvrije toekomst.

Daarmee staat voor curatie de komende vier jaar het volgende centraal in onze aanpak:

- **Schuldenrust:** Inwoners hebben snel en eenvoudig overzicht en weten waar ze aan toe zijn.
- **Perspectief:** Inwoners hebben snel en op maat een oplossing voor hun schulden.

6.4 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?

Voor schuldenrust zetten we de komende periode in op:

Optimaliseren schuldhelpverleningsproces

We werken verder aan het optimaliseren van het schuldhelpverleningsproces door meer snelheid te brengen in trajecten, de begeleiding van inwoners te intensiveren (meer gesprekken en meer maatwerk op wat nodig is, in plaats van één geldende afspraak voor alle inwoners) en te zorgen dat er één centraal contactpersoon komt voor de inwoner (dit is nu nog versnipperd over meerdere personen). Daarnaast werken we door aan de verdere implementatie van de landelijke afspraken basisdienstverlening, inclusief het verder implementeren van specifieke dienstverlening aan de in de basisdienstverlening genoemde doelgroepen. Beide activiteiten zijn al gestart in 2024, maar lopen door in deze planperiode. De verwachting voor de basisdienstverlening is dat hier de komende jaren (2025-2028) nog de nodige ontwikkelingen en landelijke aanscherpingen op komen.

We gaan snellere trajecten realiseren door o.a. op kortere termijn een eerste gesprek te bieden, en door minder overdrachten in het proces zelf. Dit betekent voor inwoners sneller duidelijkheid en daarmee rust. Door verder te gaan werken met meer begeleiding door één centraal contactpersoon zorgen we voor overzicht en opnieuw voor rust doordat inwoners nauwer contact hebben met dezelfde persoon.

²⁰ SEO, 'Bekostiging en beloning van beschermingsbewind bij schulden', 2022.

Dit sluit ook aan op de landelijke ontwikkelingen rondom basisdienstverlening (maximale doorlooptijd fasen schuldhulpverlening) en op de voorstellen vanuit eerder genoemde onderzoeken waarbij wordt ingezoomd op het belang van het hebben van grip en overzicht. Daarnaast is het cruciaal dat ook landelijk steeds gewerkt blijft worden aan het ontlasten van mensen door continu te kijken hoe ICT (systemen) hieraan optimaal gaan bijdragen.²¹ Proactieve dienstverlening heeft landelijk de aandacht door onder andere het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening (dat in 2025 waarschijnlijk in werking zal treden). Waar het kan denken we proactief mee aan landelijke tafels en doen we mee aan landelijke pilots om zaken uit te proberen en te testen. Feitelijk is dit een voortzetting van de weg die we in de vorige planperiode al ingeslagen zijn. We verwachten echter ook hier in 2025-2028 nog de nodige ontwikkelingen.

Achterstand betaling zorgverzekering meer dan 6 maanden

Periodiek ontvangen we meldingen welke inwoners met een uitkering meer dan zes maanden achterstand op de betaling van de zorgverzekering hebben. Naar aanleiding van deze meldingen zoeken we actief contact en gaan we in gesprek. Dit doen we vanuit het principe dat we weten dat de achterstand op de betaling van de zorgverzekering in bijna alle gevallen een indicatie is dat er problematische schulden zijn en curatieve schuldhulpverlening nodig is. Deze werkwijze zetten we ook in bij signalen van beslag op de uitkering.

Brede inzet bestaanszekerheidsgesprek

Zoals al onder vroegsignalering is vermeld zetten we het brede bestaanszekerheidsgesprek in en onderzoeken we hoe dit gesprek ook voor alle aanmeldingen Schuldhulpverlening verder vormgegeven kan worden. Het bestaanszekerheidsgesprek is een gesprek met inwoners met een uitkering waarin gekeken wordt hoe het met de inwoner gaat op allerlei leefgebieden (wonen, gezondheid, veiligheid, financiën etc.). Er wordt onder andere besproken of er sprake is van geldzorgen en/of schulden en of iemand wel alles ontvangt waar hij of zij voor in aanmerking komt. Daarbij wordt ook gekeken naar de achtergrond van de problemen. Er is bijvoorbeeld aandacht voor mentale problemen, het kunnen rondkomen met weinig middelen, eventuele verslavingsproblematiek etc. Vanuit de gezamenlijkheid verbinden we hierop met het sociaal team (welke ondersteuning kunnen zij bieden bij dit soort problemen) en met de Wmo voor bijvoorbeeld begeleiding. We besteden hier meer aandacht aan en wijzen actief door.

Samenwerking partners

Niet alleen in het voortraject maar ook tijdens curatie is de samenwerking met vrijwilligersorganisaties en de keten (denk aan lokale informele partners, sociaal teams, Schuldhulpmaatsje, Humanitas etc.) van belang. Zij melden inwoners soms ook aan, maar staan de inwoner ook bij met hulp en ondersteuning tijdens deze fase. Deze samenwerking blijft daarom onverminderd van belang.

Indicatoren

Met de volgende indicatoren volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Schuldenrust	Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek	95% binnen 10 werkdagen*	Handhaven huidige indicator (95% binnen 10 werkdagen)
Schuldenrust	Proactieve dienstverlening voor bijstandsgerechtigden met zorgverzekerings-schulden en beslagleggingen	(nulmeting begin 2025 te doen = nieuwe activiteit)	80% van de doelgroep is benaderd en krijgt een hulpaanbod
Schuldenrust	Gemiddelde schuld**	De gemiddelde schuld bedraagt € 36.019 (2023)	De gemiddelde schuld is gedaald naar € 30.000

*de wettelijke termijn bedraagt 4 weken

**de gemiddelde schuld heeft een link met vroegsignalering én curatie. Bij curatie zegt deze indicatie met name iets over de snelheid van het proces (schulden lopen daarmee niet onnodig nog langer op)

²¹ Denk aan ontsluiting van data, de ontwikkeling van een integraal schuldenoverzicht, een landelijke pauzeknop en de doorontwikkeling van het schuldenknooppunt.

Voor perspectief zetten we de komende periode in op:

Bereik en samenwerking

Nog te veel mensen zoeken geen hulp bij het oplossen van hun schulden. De komende jaren is er dan ook wederom inzet op het vergroten van het bereik. We versterken de samenwerking met onze lokale partners door het werken op locatie uit te breiden en aanwezig te zijn op vindplaatsen zodat we gezamenlijk de situatie kunnen aanpakken. Dit is ook een speerpunt van het nieuwe kabinet op het gebied van armoede en schulden en geldt ook voor de samenwerking met de aanwezige partners op het SamenWerkplein. We breiden deze partners verder uit en maken concrete afspraken over hoe samen te werken bij individuele casussen. We ontlasten hierbij de inwoner door te zorgen voor warme overdrachten. Deze lijn trekken we door naar de samenwerking met beschermingsbewindvoerders. We vergroten onze regierol op schulden door de samenwerking met beschermingsbewindvoerders te verstevigen (het periodieke overleg voort te zetten en afspraken te bestendigen in een convenant) en zodoende de doorstroom van schuldenbewind naar schuldhelpverlening te verbeteren. Hiermee lopen we vooruit op dit onderdeel van basisdienstverlening. Ter ondersteuning aan bovenstaande wordt er een leerlijn schuldhelpverlening ontwikkeld om de kennis over schuldhelpverlening zowel intern als bij externe partners en instellingen te vergroten. De resultaten monitoren we via de metingen van het aantal nieuw gestarte trajecten.

Aanpassingen in de dienstverlening

- We intensiveren de begeleiding van inwoners tijdens de schuldhelpverleningstrajecten en zetten extra budgetcoaching en begeleiding in om inwoners een stabiele basis te geven. Dit doen we door meer gesprekken dan voorheen te voeren (ook telefonisch). Wat nodig is bepalen we per inwoner, in plaats van één geldende afspraak voor iedereen (maatwerk op de inwoner). We creëren hier ruimte voor door het proces aan te passen (zie ook onder schuldenrust). Zeker gezien de kortere aflosperiode is goede begeleiding essentieel om stabiliteit te bieden en terugval te voorkomen. Dit monitoren we zorgvuldig via het slagingspercentage van het stabilisatie- en het schuldregelingstraject.
- Naast het succesvol afsluiten van schuldregelingstrajecten binnen de curatie, gaan we deze planperiode ook nadrukkelijker inzetten op het succesvol doorlopen van de minnelijke trajecten en daarmee inzetten op het voorkomen van uitval gedurende trajecten.
- Zoals eerder aangegeven zet het kabinet in op het invoeren van de basisdienstverlening schuldhelpverlening. De elementen hiervan worden aan de hand van het landelijke actieplan geïmplementeerd. Elementen die reeds gerealiseerd zijn van de basisdienstverlening bestendigen we. Het gaat dan onder andere om het Convenant Lokale Overheid, laagdrempelige aanmelding, directe start begeleiding en het standaard aanbieden van een saneringskrediet.

Indicatoren

Met de volgende indicatoren volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Perspectief	Nieuw gestarte trajecten	10% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)	20% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)
Perspectief	Slagingspercentage stabilisatietraject	In 75% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject* afgesloten	In 90% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject* afgesloten
Perspectief	Slagingspercentage schuldregelingstraject	In 85% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten**	In 90% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten**
Perspectief	Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk traject	nulmeting begin 2025 te doen, nog niet eerder gemeten	85% van de minnelijke trajecten wordt succesvol afgerond

* Stabilisatie: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald, er is een betalingsregeling getroffen, de schulden zijn geherfinancierd of overdracht naar schuldregeling.

** Succesvol schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend, een schuldbemiddeling wordt gestart of als een Wsnp-verklaring wordt afgegeven.

7. Nazorg

Na het succesvol afronden van een schuldregelingstraject bieden wij nazorg, een cruciaal onderdeel van schuldhulpverlening. Nazorg is ook een vorm van preventie, gericht op het ondersteunen van inwoners bij het opbouwen van een schuldenvrij leven en het voorkomen van terugval. Nazorg is maatwerk en afhankelijk van de persoonlijke situatie en behoefte.

7.2 Wat doen we al?

In Hardinxveld-Giessendam zijn de GR Sociaal en onze lokale welzijnsorganisatie (Thuisadministratie) betrokken bij nazorg. Nazorg is vormgegeven als een integrale maatwerkaanpak en wordt in samenwerking tussen de GR Sociaal en de welzijnsorganisatie uitgevoerd. In onderstaand blauw kader een toelichting op de huidige gezamenlijke werkwijze:

De GR Sociaal bereidt inwoners tijdens het traject al voor op een goede uitstroom en eventuele nazorg. Dit start een half jaar voordat ze klaar zijn met het aflossen van hun schulden via het schuldregelingstraject. Samen met de inwoner wordt er een plan opgesteld waar gekeken wordt naar de persoonlijke en financiële situatie en de behoefte/noodzaak voor ondersteuning na afronding van het traject. Indien uit dit plan blijkt dat er behoefte is aan ondersteuning vanuit de keten, wordt de keten betrokken. Op deze manier wordt gezorgd voor een warme overdracht via een driegesprek tussen de inwoner, (lokale) partner en schuldhulpverlener. In de periode die volgt wordt er samen opgetrokken door de (lokale) ketenpartner en de GR Sociaal om zorg te dragen voor een soepele en warme overdracht na afloop van het schuldregelingstraject. Afspraak is ook dat er altijd een waakvlam blijft. Indien er wederom hulp tijdens of na afloop van nazorg door de schuldenketen nodig is, is dit altijd beschikbaar. Regionaal is gemeten in hoeveel gevallen er terugval is en iemand binnen 5 jaar zich opnieuw meldde. In 2023 bedroeg dit 21%.

Er zijn, met uitzondering van cijfers uit een landelijk onderzoeksrapport uit 2015, geen betrouwbare cijfers beschikbaar over de mate van uitval van personen tijdens een schuldregeling of van terugval van personen tijdens en na afronding daarvan. De NVVK probeert wel jaarlijks bij haar leden vast te stellen hoe groot de uitval is, maar deze vraag wordt onvoldoende ingevuld om er analyses op uit te kunnen voeren. Eind 2015 heeft onderzoeksbureau SEO onder zestig gemeenten onderzoek gedaan naar de duurzaamheid van schuldentrajecten. Hieruit blijkt dat vier jaar na het geslaagd afronden van een schuldentraject, vier tot zeven procent opnieuw een betalingsachterstand heeft op nieuw afgesloten krediet. Negen tot zestien procent heeft een betalingsachterstand bij een zorgverzekeraar. Uit dit onderzoek bleek eveneens dat negentien procent van de mensen die in de periode 2009-2013 een schone lei had na afronding van een Wsnp-traject, in 2014 opnieuw betalingsachterstanden had op rekeningen, op een lopende lening, een hypotheek of de huur.

7.3 Wat streven we na voor de komende vier jaar?

Nazorg is van cruciaal belang zodat inwoners schuldenvrij blijven. Zeker met de kortere doorlooptijd van schuldregelingen (van 36 naar 18 maanden). Niet iedereen heeft na 18 maanden al weer alles goed op de rit en maatwerk blijft nodig.

De komende vier jaar streven we het volgende na:

- **Schuldenvrij:** Inwoners blijven duurzaam uit de schulden

Op het moment van schrijven van dit beleidsplan is de gezamenlijke werkwijze rondom nazorg recent gestart. Het eerste deel van de begeleiding door de schuldhulpverlener van de SDD wordt ingezet tijdens het schuldentraject. Als blijkt dat meer ondersteuning nodig is, wordt de lokale partner ingeschakeld en volgt een warme overdracht na afloop van het schuldregelingstraject. Indien blijkt dat tijdens of na afloop van nazorg meer hulp nodig is, is dit te allen tijde beschikbaar bij de GR Sociaal.

Door het beperkte aantal schuldhulpverleningstrajecten en de duur hiervan, zijn in Hardinxveld-Giessendam nog geen nazorgtrajecten gestart bij de welzijnsorganisatie. We zetten de ingezette samenwerking de komende tijd voort en sturen bij waar nodig.

7.4 Wat gaan we daarvoor doen en hoe volgen we de resultaten?

Gezamenlijk met de GR Sociaal en de welzijnsorganisatie zetten we ons de komende vier jaren in voor het volgende:

- **Onderzoek oorzaken voortijdige beëindiging traject**
Bij voortijdige beëindiging van een traject onderzoeken we de oorzaken van de uitval. We analyseren welke factoren hieraan hebben bijgedragen en welke verbeteringen nodig zijn. In samenwerking tussen de GR Sociaal en de welzijnsorganisatie wordt bepaald welke aanvullende ondersteuning kan worden geboden om uitval te minimaliseren.
- **Monitoren en voorkomen recidive**
Monitoren van het aantal inwoners dat binnen drie jaar opnieuw schuldhulpverlening nodig heeft. Dit geeft inzicht in de omstandigheden van terugval (bijvoorbeeld bij bepaalde risicogroepen) en biedt daarmee aanknopingspunten voor gerichte preventieve acties.

Indicator

Met de volgende indicator volgen we de komende vier jaar de beoogde resultaten die we met de ingezette activiteiten willen bereiken. De indicator wordt door de GR Sociaal gemeten, vandaar dat deze in een blauw kader staat:

Streven	Indicator	2025 (huidige realisatie en startpunt meting)	2029 (beoogd)
Duurzaam	Herinstroom (recidive) schuldhulpverlening binnen 3 jaar	(nieuwe nulmeting)*	Maximaal 10% van de inwoners stromen opnieuw in.

*Het is een nieuwe nulmeting, omdat de meting tot nu toe altijd over binnen 5 jaar terugval ging. Doordat de curatie echter ingekort is naar 18 maanden kiezen we ervoor om ook de meting te verkorten naar 3 jaar, zodat dit beter aansluit en we sneller zicht hebben na uitstroom uit de kortere periode van schuldhulpverlening.

8. Financiering, monitoring en evaluatie

8.1 Financiering

Dit beleidsplan past binnen de bestaande financiële kaders. De kosten voor de taken van de GR Sociaal worden verwerkt in de begroting en in de meerjarenraming van de GR Sociaal. Lokaal is in de begroting structureel budget opgenomen voor de vroegsignalering van betalingsachterstanden (medewerker betalingsachterstanden in het Sociaal Team). De Sociaal Raadslieden en de Thuisadministratie zijn vaste diensten van de welzijnsorganisatie en worden jaarlijks gesubsidieerd via de MAG. Het project *Geldzorgen op de Werkvloer* is een pilot in 2025 en wordt gefinancierd door middel van gelden uit de brede SPUK (Terugdringen gezondheidsachterstanden) en bestaande middelen ten behoeve van het minimabeleid.

Vooralsnog wordt niet voorzien dat meer financiering benodigd is voor de zowel de regionale als lokale uitvoering van het beleidsplan Schuldhulpverlening 2025-2028. De kosten kunnen echter wel beïnvloed worden door bijvoorbeeld wijziging van wet- en regelgeving, politieke keuzes, CAO-ontwikkelingen en een toe- of afname van het aantal inwoners met geldzorgen en/of schulden.

8.2 Monitoring en evaluatie

Halverwege de looptijd van het beleidsplan vindt een tussenevaluatie plaats waarna de raad wordt geïnformeerd over de stand van zaken.

Voor het totaaloverzicht is als bijlage 5 bij dit plan nogmaals een compleet overzicht van alle benoemde indicatoren in hoofdstuk 4 tot en met 7 toegevoegd. Het startpunt van de metingen genoemd in dit plan is 1 januari 2025 (tenzij expliciet anders vermeld).

De GR Sociaal rapporteert over de taken die zij uitvoert periodiek via de reguliere P&C-cyclus. Indien gemeenteraden meer informatie wensen is het uiteraard mogelijk dat de GR Sociaal op uitnodiging tijdens bijvoorbeeld een raadsavond meer informatie verstrekt en met de raadsleden inhoudelijk de diepte in gaat op de uitvoering van de taken, ontwikkelingen en trends.

Klanttevredenheidsmetingen

Naast reguliere monitoring en rapportages wordt doorlopend bij inwoners nagegaan hoe zij onze dienstverlening ervaren en of we het goed doen. De klanttevredenheidsmetingen worden momenteel doorontwikkeld tot een meting waarbij niet alleen wordt gemeten hoe de dienstverlening is ervaren, maar ook of we onze doelen bereiken en (publieke) waarde toevoegen. Hiervoor is een generieke set vragen ontwikkeld die zich richt op de vijf waarden die belangrijk zijn voor inwoners, te weten: mensgerichtheid, heldere dienstverlening, waarde toevoegen, betrokken medewerkers en toegankelijkheid.

Wanneer landelijke ontwikkelingen en wijziging van wet- en regelgeving het noodzakelijk maken om wijzigingen in het curatieve gedeelte door te voeren loopt dit de route via het bestuur van de GR Sociaal. Voor zover dit financiële consequenties kent, worden deze vroegtijdig gemeld en via een zienswijzeprocedure (gemeenteraden) voorgelegd (al dan niet via de reguliere P&C-cyclus).

Gelet op de nieuwe (of gewijzigde) indicatoren in hoofdstuk 6 zal de GR Sociaal in 2025 ook het gemeentelijke dashboard actualiseren en aanpassen, zodat gemeenten makkelijk en snel bij de cijfers kunnen. Dat doen we in samenspraak met de gemeenten.

Bijlage 1 Regionale raadsavond 26 juni 2024

Lokaal is de volgende input meegenomen en verwerkt:

- *Integrale samenwerking en verbinding zoeken tussen voorzieningen op het gebied van armoede en schulden*
Zie de uitwerking hiervan in hoofdstuk 4 Preventie, onder doelstelling 'Verbinden'.
- *Stimuleer het vroegtijdig hulp zoeken*
Uitgewerkt in hoofdstuk 4 Preventie en hoofdstuk 5 Vroegsignalering.
- *Verbetering effectiviteit van vroegsignalering*
Zie hiervoor hoofdstuk 5 Vroegsignalering.
- *Zet in op verbetering van basisvaardigheden*
Zie hiervoor hoofdstuk 4 Preventie, aansluiten bij lokale aanpak laaggeletterdheid (basisvaardigheden)
- *Onderzoek de mogelijkheid voor lokale budgetcursussen*
Zie hiervoor hoofdstuk 4 Preventie, onderzoeken mogelijkheden lokale budgetcursus.
- *Investeer in samenwerking met religieuze organisaties (kerken, moskee)*
Zie hoofdstuk 4 Preventie, onder doelstelling 'Verbinden'.

Regionaal is de volgende input meegenomen en verwerkt:

- *Schulden zijn onderdeel van een keten, heb hier aandacht voor.*
Deze input is verwerkt doordat het plan nadrukkelijk de gehele keten benoemt en in elk hoofdstuk aandacht besteed wordt aan de verschillende samenwerkingspartners. Tevens wordt bij curatie nadrukkelijk gekeken naar de oorzaken achter het ontstaan van schulden.
- *Focus niet enkel op het oplossen van schulden, maar kijk ook naar met schulden samenhangende problematiek.*
Zie hiervoor hoofdstuk 6 Curatie.
- *Bied hulp zo laagdrempelig en dichtbij mogelijk aan*
Vanuit de GR sluiten we, zijn we aanwezig bij en breiden we in overleg met de gemeenten de vindplekken uit die het best passend en meest logisch zijn (met bijvoorbeeld aandacht voor de bibliotheek, verhuurders, sociaal teams en scholen).
- *Onderzoek wat inwoners met schulden beweegt*
Zie hiervoor hoofdstuk 8 Financiering, monitoring en evaluatie onder klanttevredenheidsmetingen.
- *Nazorg moet maatwerk zijn en start met nazorg gedurende het schuldentraject, niet erna*
Zie de uitwerking in hoofdstuk 7 Nazorg

Bijlage 2 Het wettelijk kader en stelsel van schuldhulpverlening

Het stelsel rondom schulden kent een wettelijke kader van vier verschillende wetten, te weten:

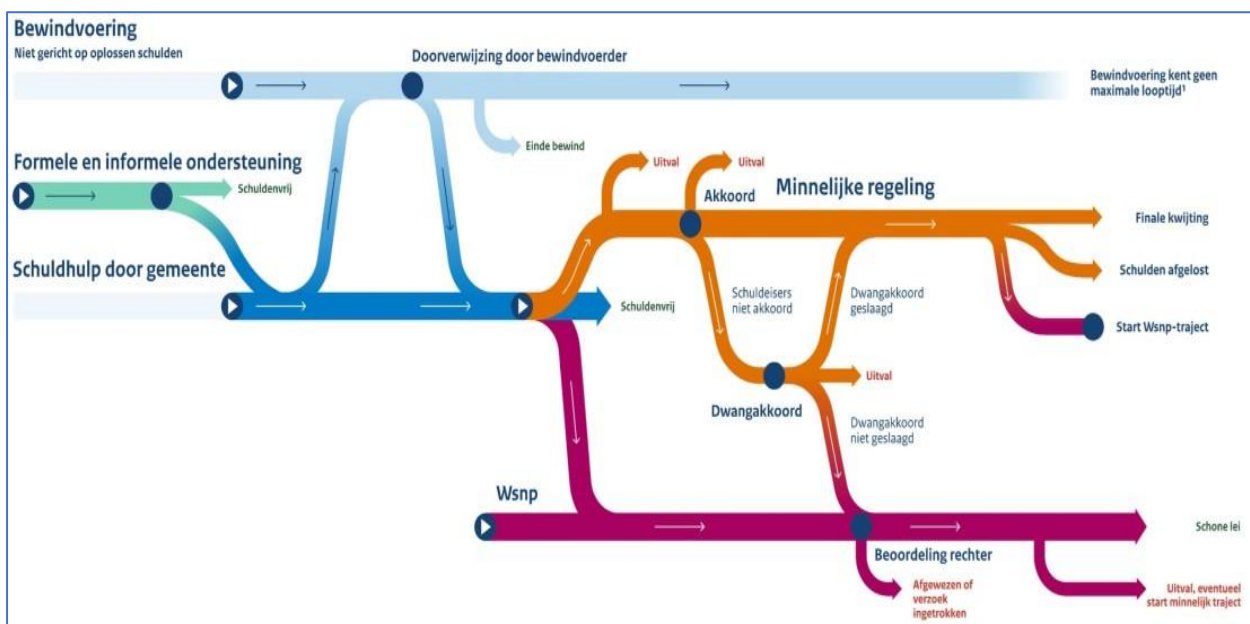
1. de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs 2012);
2. de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp 1998);
3. Beschermingsbewind op grond van problematische schulden en/of verkwisting (Schuldenbewind 2014); en
4. het Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags 2021).

De Wgs en de Wsnp betreffen de twee hoofdwetten en vormen het minnelijk (gemeentelijk) traject (Msnp) en het wettelijk traject (Wsnp). Zie ook figuur 1.

De verantwoordelijkheid, toezicht op en uitvoering van deze wetten ligt versnipperd. Zo zijn er twee ministeries betrokken (Sociale Zaken & Werkgelegenheid en Justitie & Veiligheid), gemeenten, de Rechtspraak en externe marktpartijen (bewindvoerders Wsnp en beschermingsbewindvoerders). De verschillende wetten staan met elkaar in verbinding maar deze verbinding is niet optimaal en behoeft verbetering. Zo is in principe de Wgs voorliggend aan de Wsnp maar zijn er uitzonderingen en is schuldenbewind bedoeld als flankerende dienstverlening met ondersteuning en doorstroom naar de minnelijke (gemeentelijke) of de wettelijke schuldsanering. Andere aanverwante wetgeving die van toepassing is, zijn o.a. de Wet op het consumentenkrediet (Wck), de Wet op het financieel toezicht (Wft), de Faillissementswet (Fw) en de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbbv).

Naast bovengenoemd minnelijk en wettelijk traject heeft ook een aantal stelselpartijen een rol in het schuldhulpverleningssysteem. Naast de gemeente gaat het om schuldeisers, schuldenaren en rechters en bijvoorbeeld beschermingsbewindvoerders, Wsnp-bewindvoerders, vrijwilligers en uiteraard de sociaal teams en overige samenwerkingspartners.

Figuur 1: Routekaart schuldhulpverleningsstelsel

*Bron: Rijksoverheid IBO problematische schulden 2024

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De wettelijke bepalingen omtrent de gemeentelijke (minnelijke) schuldhulpverlening zijn terug te vinden in de *Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)*. De Wgs is sinds 1 juli 2012 van kracht en verplicht gemeenten regie te voeren en te zorgen voor integrale schuldhulpverlening waaronder nazorg. Dit houdt in dat er niet alleen aandacht moet zijn voor het oplossen of beheersbaar maken van de financiële problemen maar ook van de omstandigheden die hiermee verband houden.

In 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening uitgebreid met taken op het gebied van vroegsignalering. Het vroegtijdig signaleren en bereiken van inwoners met betalingsachterstanden dan wel (problematische) schulden is hiermee een wettelijke taak geworden voor gemeenten én vaste lastenpartners.²² Dit wordt nader toegelicht in hoofdstuk 4 Preventie en hoofdstuk 5 Wettelijke roegsignalering.

De Wgs is een kaderwet. Gemeenten moeten in een beleidsplan vastleggen hoe zij binnen die kaders schuldhulpverlening bieden. In dit beleidsplan, met een duur van ten hoogste vier jaar, moet worden aangegeven:

- Welke resultaten beoogd worden;
- Welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te borgen van de wijze waarop de integrale schuldhulpverlening wordt uitgevoerd;
- Het maximaal aantal weken dat de gemeente nastreeft met betrekking tot de wachttijd voor het eerste gesprek waarin de hulpvraag wordt vastgesteld;
- Hoe de samenwerking met schuldeisers, waaronder verhuurders, zorgverzekeraars, water- en energiebedrijven wordt vormgegeven;
- Hoe schuldhulp in te richten voor gezinnen met inwonende kinderen.

Kaders curatieve schuldhulpverlening

Curatieve schuldhulpverlening wordt uitgevoerd aan de hand van de gestelde wettelijke kaders van de Wgs en de landelijke richtlijnen van de NVVK. Dit zijn landelijke regels en uitvoeringskaders op basis waarvan de gemeenten in Nederland de curatieve schuldhulpverleningstrajecten zoals de schuldregeling, betalingsregelingen, budgetbeheer, stabilisatie of de doorgeleiding richting het wettelijke traject (Wsnj) uitvoeren. Voor de trajecten geldt dat deze specifiek zijn vormgegeven aan de hand van termijnen, afspraken met schuldeisers, convenanten, verbinding met andere wetgeving etc. Hieronder valt bijvoorbeeld de aflosperiode van 18 maanden in een schuldregeling, de inzet van dwangmiddelen in een schuldregeling uit de Faillissementswet en de berekening van de afloscapaciteit conform de Vrij te laten bedrag (VTLB) berekening van de Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechter-commissarissen). Bovendien betekent het lidmaatschap van de NVVK een kwaliteitskeurmerk door de uitgebreide audits die worden uitgevoerd, zie ook bijlage 4 Kwaliteitseisen.

²² De vaste lastenpartners zijn energiemaatschappijen, drinkwaterleveranciers, zorgverzekeraars en verhuurders.

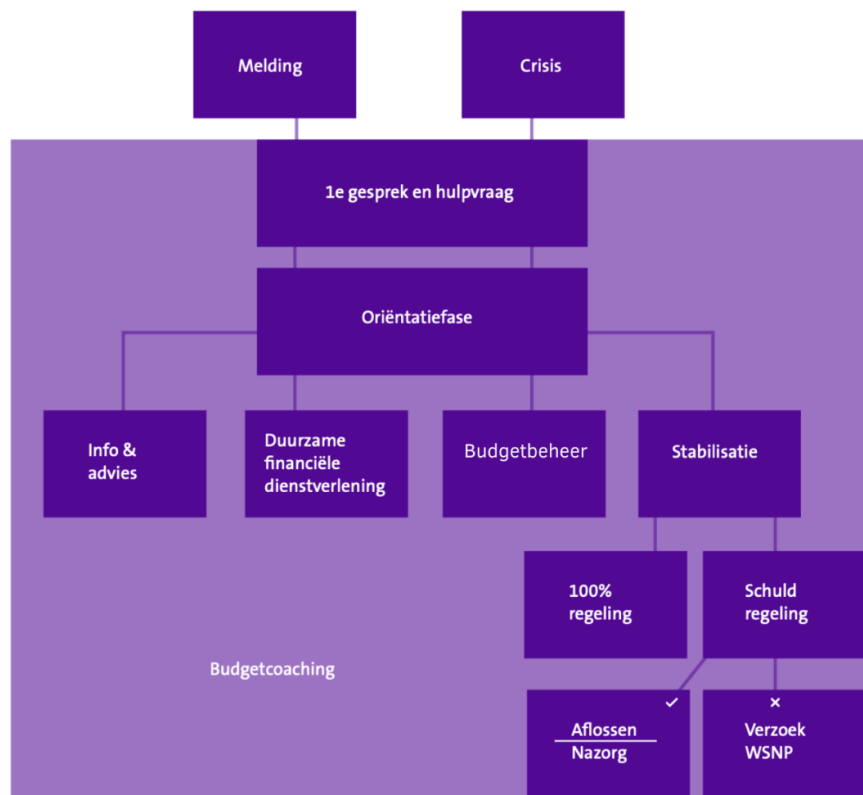
Bijlage 3 Fasen van schuldhulpverlening

Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Met preventie wordt bedoeld het voorkomen van financiële problemen door van tevoren in actie te komen. Preventie kan ook worden ingezet om grotere financiële problemen of herhaling te voorkomen. Schuldpreventie is een mix van maatregelen, activiteiten en voorzieningen die er op gericht zijn dat mensen financieel vaardig worden en hun financiën op orde kunnen houden. Dit doen we door te proactief te handelen en aandacht te hebben voor de achterliggende oorzaken van financiële problemen en schulden.

Vroegsignalering

Vroegsignalering is het vroegtijdig signaleren van financiële problemen en hulp hiervoor aanbieden. vroegsignalering is dé manier om te voorkomen dat betalingsachterstanden verder oplopen en zich ontwikkelen tot (problematische) schulden. Per 1 januari 2021 is de Wgs gewijzigd en door deze wetswijziging is vroegsignalering een wettelijke taak voor gemeenten geworden. Op basis van signalen van zorgverzekeraars, energiebedrijven, verhuurders en drinkwaterbedrijven moet de gemeente inwoners met betalingsachterstanden benaderen en hulp aanbieden. De genoemde vaste lastenpartners zijn ook wettelijk verplicht om signalen van beginnende schulden te delen met gemeenten. Ook dienen deze partijen voorafgaand aan het delen van signalen actie te hebben ondernomen om in contact te komen en te kijken naar een passende oplossing met de inwoner.

Curatie

Curatieve schuldhulpverlening is gericht op het stabiliseren en oplossen van schuldenproblematiek met als doel inwoners met (problematische) schulden te helpen aan een schuldenvrije én blijvende toekomst. Met problematische schulden wordt bedoeld, de situatie waarin te voorzien is dat iemand schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen.²³ In ieder geval de situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling).

²³ Definitie 'problematische schuld' van de NVVK.

Reguliere aanvraag en crisis

De schuldhulpverlening start vervolgens binnen 10 werkdagen voor een reguliere aanvraag en binnen 3 werkdagen in het geval van een crisissituatie. Bij gezinnen met kinderen waarbij sprake is van een dreigende huisuitzetting wordt altijd direct actie ondernomen onverlet de omstandigheden. Voor wat betreft crisisinterventie zijn er naast de afspraken over vroegsignalering in de Drechtsteden tussen gemeenten, woningcorporaties, de Dienst Gezondheid & Jeugd en de GR Sociaal specifieke afspraken gemaakt voor dreigende huisuitzettingen. Voor afsluiting van gas, water en elektriciteit geldt landelijke wetgeving die verwerkt is in landelijke convenanten van de NVVK. Naast deze werkwijze kan er tevens door schuldhulpverlening een moratorium worden aangevraagd bij de rechtbank. Dit geeft de schuldhulpverlening de tijd om de hulpverlening en regeling op te zetten, waarbij er maximaal 6 maanden geen huisuitzetting of afsluiting mag plaatsvinden.

Intake en oriëntatiefase

De start is het intakegesprek waarin de hulpvraag, (schulden)situatie, motivatie en vaardigheden wordt vastgesteld. Het intakegesprek is de start van de *oriëntatiefase*. Deze is bedoeld om inzicht te krijgen in de financiële en persoonlijke situatie van de inwoner. Ook wordt onderzocht of er sprake is van andere bredere problematiek en of andere flankerende hulpverlening of ondersteuning nodig is. Dit alles wordt vastgelegd in een plan van aanpak waarin helder wordt aangegeven welk traject er ingezet wordt, wat er nog nodig is of moet gebeuren en het tijdsplan.

Na de oriëntatiefase zijn er vier mogelijke vervolgopties:

- **Informatie en advies:** Voor de inwoner die de situatie zelf kan oplossen of wanneer er geen specifiek aanbod kan worden gedaan.
- **Duurzame financiële dienstverlening:** Voor het beheersbaar maken van de situatie en het voorkomen van escalatie wanneer een stabilisatietraject of schuldregeling (nog) niet mogelijk is. Dit biedt ook ondersteuning in situaties met weinig of geen perspectief op een schuldenvrije toekomst (bijvoorbeeld door fraudeproblematiek).
- **Budgetbeheer:** Budgetbeheer is het (tijdelijk) beheren van de financiën van de inwoner, waardoor de betaling van de vaste lasten zeker gesteld worden.
- **Voortraject voor schuldregeling (stabilisatietraject):** Het stabilisatietraject dient als voorbereiding op een schuldregeling. Bij problematische schulden zonder verdere persoonlijke en/of financiële belemmeringen kan een schuldregeling worden ingezet.
- **100% regeling:** Een betalingsregeling waarbij de schulden volledig afbetaald kunnen worden.

Schuldregeling en aflossing: saneringskrediet of schuldbemiddeling

De daadwerkelijke minnelijke schuldregeling volgt op het stabilisatietraject. Tijdens de schuldregeling wordt onderhandeld en geprobeerd overeenstemming te bereiken met de schuldeisers. Als alle schuldeisers akkoord gaan met het aanbod, is de schuldregeling geslaagd en gaat de inwoner gedurende 18 maanden lang aflossen.

Er zijn twee vormen van schuldregeling: (1) schuldbemiddeling en (2) saneringskrediet. Beide vormen zijn in de regel op basis van finale kwijting. Dat wil zeggen alleen het deel dat de inwoner kan aflossen wordt terugbetaald en de rest wordt kwijtgescholden. De voorkeur gaat uit naar saneringskrediet vanwege: minder administratieve lasten, snellere afhandeling en meer duidelijkheid en voordelen voor de inwoner en schuldeiser.

De schuldeiser kan de boeken sluiten en de inwoner kan zich bijvoorbeeld weer direct aanvullend verzekeren bij de zorgverzekeraar. In 2024 is de verhouding in de Drechtsteden ongeveer 80% saneringskrediet en 20% schuldbemiddeling.

Een saneringskrediet en schuldbemiddeling kennen beide een aflostermijn van 18 maanden en op beide varianten wordt het afkoopbedrag afgelost in deze periode. Bij beide trajecten is er begeleiding gedurende de aflosterperiode in de vorm van periodieke gesprekken. Het verschil is dat bij een schuldbemiddeling door de GR Sociaal gespaard wordt gedurende de 18 maanden aflossing en periodiek na hercontroles wordt uitbetaald aan schuldeisers. Bij een saneringskrediet wordt het overeengekomen afkoopbedrag direct uitbetaald aan de schuldeisers via het krediet. De inwoner lost vervolgens gedurende 18 maanden het saneringskrediet af.

Dwangakkoord en Wsnp

Als een minnelijke schuldregeling mislukt, bijvoorbeeld door gebrek aan medewerking van de schuldeisers, wordt allereerst gevraagd aan schuldeisers om hun weigering te heroverwegen. Indien dit niet gebeurt kunnen er of dwangmiddelen vanuit de Faillissementswet ingezet worden als het dwangakkoord. In dat geval kan de rechter besluiten om de schuldeisers alsnog te dwingen mee te werken met de minnelijke schuldregeling. De laatste mogelijkheid is het indienen van het verzoek bij de Rechtbank om toegelaten te worden tot de Wsnp. Bij dit verzoek moet ook een 'Wsnp- verklaring' van de GR Sociaal worden ingediend. Daarmee wordt aangegeven dat een minnelijke schuldregeling niet mogelijk is.

Om dreigende situaties als een huisuitzetting tijdens de periode van het verzoek tot toelating tot het wettelijk Wsnp-traject te voorkomen, kan bij de rechtbank een voorlopige voorziening worden aangevraagd. Tot het moment van de uitspraak mogen schuldeisers hun rechten niet uitoefenen. Gedurende dit hele proces kan budgetbeheer worden geboden: het (tijdelijk) beheren van de financiën van de klant, waardoor de betaling van de vaste lasten zeker gesteld worden.

Nazorg

Na het succesvol afronden van een schuldregelingstraject wordt nazorg geboden. Nazorg is een essentieel onderdeel van de schuldhulpverlening met als doel de inwoner te ondersteunen bij de start van een schuldenvrij leven, ervoor te zorgen dat de inwoner duurzaam uit de schulden blijft én terugval waar mogelijk te voorkomen. De memorie van toelichting van de Wgs plaatst nazorg in het kader van preventie, want door goede nazorg te bieden kunnen nieuwe financiële problemen voorkomen worden.

Proces nazorg

Zes maanden voorafgaand aan het einde van het schuldregelingstraject wordt reeds gestart met het gesprek over nazorg door hier aandacht voor te hebben tijdens het begeleidingstraject. De schuldhulpverlener stelt samen met de inwoner een plan van aanpak op waarbij gekeken wordt naar de persoonlijke en financiële situatie en de behoefte/noodzaak voor ondersteuning na afronding van het traject. Vervolgens betreft de schuldhulpverlener, afhankelijk van de uitkomsten van het gesprek en de behoefte van de inwoner, de schuldenketen om te zorgen voor een warme overdracht. De eerste stap voor deze overdracht gebeurt via een driegesprek tussen schuldhulpverlener, schuldenketenpartner en inwoner. Schulden houden immers vaak verband met andersoortige problematiek, waardoor samenwerking en het inzetten van elkaars expertise essentieel is in de ondersteuning van kwetsbare inwoners.

In de periode die volgt zal er samen worden opgetrokken door de ketenpartner en de GR Sociaal om zorg te dragen voor een soepele en warme overdracht na afloop van het schuldregelingstraject. Afspraak is ook dat er altijd een waakvlam blijft. Indien hulp van de GR Sociaal tijdens of na afloop van de nazorg door de schuldenketen nodig is, is dit te allen tijde beschikbaar.

Bijlage 4 Kwaliteitseisen, juridische aspecten en wachttijden (curatie)

Kwaliteitseisen

De branchevereniging voor schuldhulpverlening en sociaal bankieren (NVVK) heeft kwaliteitsnormen ontwikkeld in de vorm van de gedragscodes schuldregelen, budgetbeheer en sociale kredietverlening. De SDD is lid van de NVVK en werkt conform diens gedragscodes. De SDD is sinds 2014 in het bezit van het NVVK-certificaat. De NVVK toetst eens per drie jaar met onafhankelijke auditoren de kwaliteit van dienstverlening van haar leden. Door de audit wordt zichtbaar gemaakt dat de leden aan alle uniforme en controleerbare kwaliteitseisen voldoen en dus kwalitatief goede schuldhulpverlening bieden. Bovendien betekent het lidmaatschap van de NVVK een kwaliteitskeurmerk door de uitgebreide audits die worden uitgevoerd.

Juridische aspecten en wachttijden

Sinds de invoering van de Wgs is de schuldhulpverlening een publieke taak en heeft deze een bestuursrechtelijk kader. Een besluit tot het doen van een aanbod of het afwijzen van een verzoek tot toelating tot schuldhulpverlening en de (tussentijdse) beëindiging van een schuldhulpverleningstraject vallen onder de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en worden kenbaar gemaakt met een beschikking. Op grond van de Awb kunnen de ontvangers van het besluit bezwaar (en beroep) aantekenen. De termijnen van de Awb gelden dus ook voor de schuldhulpverlening. De inhoud van de dienstverlening (trajecten) is privaatrechtelijk geregeld. De afspraken met de inwoner worden contractueel in een overeenkomst vastgelegd.

Er zijn allerlei landelijke regels en uitvoeringskaders op basis waarvan de gemeenten in Nederland de curatieve schuldhulpverleningstrajecten zoals de schuldregeling, budgetbeheer, stabilisatie of de doorgeleiding richting het wettelijke traject (Wsnp) uitvoeren. Voor de trajecten geldt dat deze specifiek zijn vormgegeven aan de hand van termijnen, afspraken met schuldeisers, convenanten, verbinding met andere wetgeving etc. Hieronder valt bijvoorbeeld de afloperiode van 18 maanden in een schuldregeling, de inzet van dwangmiddelen in een schuldregeling uit de Faillissementswet en de berekening van de afloscapaciteit conform de Vrij te laten bedrag (VTLB) berekening van de Recofa (het landelijk overlegorgaan van rechter-commissarissen).

De Wet gemeentelijke schuldhulpverlening stelt eisen aan de wacht- en doorlooptijden. Voor het reguliere aanbod geldt een maximale wachttijd van 4 weken voor de periode tussen de melding en het moment dat de hulpvraag wordt vastgesteld via het eerste gesprek. De doelstelling die de GR Sociaal hiervoor hanteert is veel korter, namelijk een termijn van 10 werkdagen. voor wat betreft een crisissituatie mag er maximaal 3 werkdagen zitten tussen het moment van melding en het crisisgesprek. In het geval van vroegsignalering gelden andere wachttijden. In de aangepaste Wgs is bepaald dat er maximaal 4 weken mag zitten tussen het moment waarop een inwoner aangeeft met de gemeente in gesprek te willen en het daadwerkelijke gesprek.

Bijlage 5 Totaaloverzicht van alle indicatoren

Indicatoren gemeente en GR Sociaal:

Streven	Indicator	2025 (begin)	2029 (beoogd)
Vroeger (Vroeg signalering)	Acceptatie hulpaanbod/Succesvol contact	(nulmeting, begin 2026)	Ten minste 10% meer succesvolle contact(pogingen)
Vroeger (Vroeg signalering)	Meer aangesloten vaste lasten partners	(nulmeting, begin 2026)	Ten minste 5% meer aangesloten vaste lasten partners
Schuldenrust (Curatie)	Tijd tussen de aanmelding en het eerste gesprek	95% binnen 10 werkdagen*	Handhaven huidige indicator (95% binnen 10 werkdagen)
Schuldenrust (Curatie)	Proactieve dienstverlening voor bijstandsgerechtigden met zorgverzekerings-schulden en beslagleggingen	(nulmeting nieuwe activiteit)	80% van de doelgroep is benaderd en krijgt een hulpaanbod
Schuldenrust (Preventie/ curatie)	Gemiddelde schuld**	De gemiddelde schuld bedraagt € 36.019 (2023)	De gemiddelde schuld is gedaald naar € 30.000
Perspectief (Curatie)	Nieuw gestarte trajecten	10% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)	20% meer inwoners met schulden hebben een hulpaanbod ontvangen ten opzichte van 2023 (1.459)
Perspectief (Curatie)	Slagingspercentage stabilisatietraject	In 75% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject afgesloten***	In 90% van de gevallen wordt succesvol een stabilisatietraject afgesloten***
Perspectief (Curatie)	Slagingspercentage schuldregelingstraject	In 85% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten****	In 90% van de gevallen wordt succesvol een schuldregelingstraject afgesloten****
Perspectief (Curatie)	Succesvolle uitstroom na doorlopen minnelijk traject	Nulmeting, nog niet eerder gemeten	85% van de minnelijke trajecten wordt succesvol afgerond
Duurzaam (Nazorg)	Herinstroom (recidive) schuldhelpverlening binnen 3 jaar	(nieuwe nulmeting)*****	Maximaal 10% van de inwoners stromen opnieuw in.

*de wettelijke termijn bedraagt 4 weken

**de gemiddelde schuld heeft een link met vroegsignalering én curatie. Bij curatie zegt deze indicatie met name iets over de snelheid van het proces (schulden lopen daarmee niet onnodig nog langer op)

***Stabilisatie: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald, er is een betalingsregeling getroffen, de schulden zijn geherfinancierd of overdracht naar schuldregeling.

****Succesvol schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend, een schuldbemiddeling wordt gestart of als een Wsnp verklaring wordt afgegeven.

*****Het is een nieuwe nulmeting, omdat de meting tot nu toe altijd over binnen 5 jaar terugval ging. Doordat de curatie echter ingekort is naar 18 maanden kiezen we ervoor om ook de meting te verkorten naar 3 jaar, zodat dit beter aansluit en we sneller zicht hebben na uitstroom uit de kortere periode van schuldhelpverlening.